Калі ласка, не спазніцеся з перадаплатай за нумары другога паўгоддзя. Застанемся разам!

№№101–102
(2621–2622)

28 чэрвеня 2007 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная воля».
Кошт — свабодны.

Да ўвагі!

Хто не зрабіў перадаплату і хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Наведвайце сайт «Народнай волі»!

Паважаныя чытачы “Народнай волі”!
Знайсці нас у Інтэрнеце можна па адрасе **www.nv-online.info**
Там вы зможаце прачытаць артыкулы апошніх нумароў газеты і абмеркаваць іх, даведацца пра падзеі ў краіне і свеце на стужцы навін, напісаць электронны ліст у рэдакцыю.
Архіў газеты можна паглядзець па адрасе **http://nv.promedia.by**

ДАТА

3 ліпеня — Дзень Незалежнасці

У ваенным парадзе, прысвечаным Дню Незалежнасці, які пройдзе ў Мінску 3 ліпеня на скрыжаванні праспектаў Пераможцаў і Машэрава каля стэлы “Мінск — горад-герой”, тэхніка і авіяцыя ўдзелу браць не будуць. Пра гэта на прэс-канферэнцыі ў сталіцы паведаміў ваенны камендант Мінскай ваеннай камендатуры Анатоль ГРЫЦАЎ.

Паводле яго слоў, усяго ў ваенным парадзе, які пачнецца ў 11.00, возьмуць удзел 2 тыс. 737 чалавек. Перад гледачамі пройдуць барабаншчыкі Мінскага ваеннага суворaўскага вучылішча, парадныя разлікі Ваеннай акадэміі, у тым ліку два афіцэрскія парадныя разлікі, парадныя разлікі 120-й асобнай механізаванай брыгады, 86-й брыгады сувязі, дэпартамента транспартнага забеспячэння Мінабароны, Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, Дзяржаўнага камітэта пагранічных войскаў, Міністэрства ўнутраных спраў, два парадныя разлікі сіл спецыяльных аперацый. Падчас параду будуць прадэманстраваныя ўзоры новай ваеннай формы для курсантаў і ваеннаслужачых сіл спецыяльных аперацый.

Пасля гэтага традыцыйна з 15-хвілінным плац-парадам выступіць рота ганаровай варты. Сёлета ў паказе возьме ўдзел 151 ваеннаслужачы роты. Завершыцца ваенны парад выступленнем зводнага духавога аркестра. У 23.00 адбудзецца святочны салют. Ён пройдзе ў тых жа пунктах сталіцы, што і 9 мая. Пры гэтым каля стэлы “Мінск — горад-герой” плануецца ўстанавіць не дзве, як звычайна, а тры салютныя ўстаноўкі.

Ул.інф.

НА СЛОВАХ І НА СПРАВЕ

Абяцанні — сабе, цэны — сабе

Ці можна верыць беларускім уладам? Гэта далёка не рытарычнае пытанне, для многіх нашых суграмадзян яно проста жыццёвай важнасці. Амаль год мы чуем пра тое, якія дзяржава прымае меры, каб чалавек мог набыць сабе кватэру. Хто толькі не даваў абяцанняў спыніць рост цэн на жыллё! Ды і ўказанні гучалі на самым высокім узроўні. Так, працуючы на суботніку, Аляксандр Лукашэнка абяцаў, што будзе жорстка кантраляваць цэны на жыллё. Але, падобна, выканаць абяцанне не здолеў.

З 1 чэрвеня кожны квадратны метр жылля ў сталіцы будзе каштаваць як мінімум на 9% даражэй. Гэта вынікае з рашэння Мінгарвыканкама, згодна з якім грамадзяне зараз будуць плаціць не толькі за свае жылыя метры, але і за ўсю будаўнічую інфраструктуру, так званыя “ўнутрыквартальныя сеткі”, упарадкаванне тэрыторыі і таму падобнае.

Як патлумачыў старшыня камітэта будаўніцтва і інвестыцый Мінгарвыканкама **Яўген ВОЎНА,** раней гэтыя работы фінансаваліся з гарадскога бюджэту. Аднак зараз грошай няма.

“У гэтай сувязі мы былі вымушаны прыняць такое рашэнне. Па жылых дамах, будаўніцтва якіх пачнецца з 1 чэрвеня гэтага года, затраты па інфраструктуры перакладаюцца на забудоўцаў. Гэта 30 мільярдаў рублёў — менавіта такая сума патрэбна для ўпарадкавання інжынерных сетак у раёнах Дружба, Масюкоўшчына, Міхалова і іншых — асноўных раёнах новабудоўляў”, — паведаміў Яўген Воўна.

Гаворачы аб памерах платы за інфраструктуру, прадстаўнік Мінгарвыканкама пацвердзіў, што кожны квадратны метр стане даражэйшым пракладна на 9%. Нагадаем, што сярэдні кошт квадратнага метра жылля ў маі складаў 1800 долараў ЗША. Гэта непамерна вялікая (па нашых заробках) цана, якая многім проста не дазваляе нават марыць пра кватэру. Бо, згодна з новым рашэннем Мінгарвыканкама, кожны квадратны метр стане даражэйшым мінімум на 162 долары.

Марына СЯЛЬЦОВА.

КОММЕНТАРИЙ

Коммунисты рвутся в бой,

или О том, почему Белорусское телевидение взялось за Сергея Калякина

Государственные средства массовой информации изменяют сами себе. Вопреки заведенному правилу не упоминать фамилии оппозиционных политиков даже тогда, когда им посвящены критические сюжеты (чтобы, не дай Бог, народ не научился узнавать и персонифицировать противников режима, отчего их авторитет поднимался бы), Первый канал БТ стал раз за разом склонять и громко напоминать публике о существовании в стране оппозиционной компартии и ее лидера Сергея Калякина. С чего бы это?

Помнится, сколько было выпущено отравленных стрел с телеэкрана в Александра Козулина, Александра Милинкевича, Николая Статкевича, Анатолия Лебедько, других лидеров оппозиции, сколько леденящих душу страшилок об их *“зловредной”* деятельности показано и рассказано, а фамилии политиков чаще всего оставались за кадром. И, с точки зрения держателей власти, оставались правильно: зачем пиарить потенциальных конкурентов фаворита номер один? Главное, чтобы господа оппозиционеры были погуще (до неузнаваемости) испачканы сажей.

В случае с Сергеем Ивановичем как будто наметился некий перелом. Так во всяком случае можно решить, если не обращать внимания на некоторые (не соответствующие действительности) информационные детали, подбрасываемые доверчивой публике государственными мастерами, выражаясь языком просторечия, информационной загрузки.

Очередной сюжет, посвященный лидеру белорусских коммунистов, появился в эфире 24 июня в итоговой аналитической телепередаче “Панорама”. Повесть звучала правдоподобно, некоторые подробности жизни и деятельности коммунистов выглядели достоверно. Особенно серьезной показалась мысль о том, что ПКБ и ее бессменный лидер не собираются сдаваться, а, напротив, хотят взять реванш и предпринимают для этого нешуточные усилия.

Но обо всем по порядку. В начале ведущий “Панорамы” поведал зрителям о том, что в последнее время фигура Сергея Ивановича стала выходить за рамки *“серого фона”* оппозиционности. Затем, как водится, были вскрыты причинно-следственные связи этого феномена. Дескать, парень подрос, расправил плечи и решительно взялся строить “Союз левых партий”, поскольку его основательно *“заправили деньгами”*. Однако главный секрет политической активизации Калякина состоит, оказывается, в том, что его собственная партия изрядно поизносилась, пережила болезненный раскол, *“от нее отвернулись российские партнеры и большинство спонсоров”*. Чтобы справиться с нарастающими трудностями, Сергей Иванович и его единоверцы решили *“переориентироваться на Запад”*. И тут возникла загвоздка. *“Там”* слово *“коммунизм”* вызывает стойкое отторжение. В стремлении избавиться от непопулярного коммунистического бренда и покончить с образом *“главного ленениста”* оппозиции Сергей Калякин задумал встать во главе создаваемого им же “Союза левых партий”, то есть оседлать левый политический спектр, социал-демократию. А ПКБ *“ненавязчиво пустить под откос”*.

Что правда, то правда. Но что же тогда ложь? Прежде всего, ложь — будто от коммунистов-калякинцев отвернулись российские партнеры, большинство спонсоров, и коммунистический лидер счел за благо переориентироваться на Запад. Ложь — намек на то, что его так называемую основательную заправку произвели западные спонсоры.

Однако в чем тогда заключается правда? Безусловно, формирование “Союза левых партий” было инициировано, организационно продвигалось и продвигается Сергеем Калякиным и его единомышленниками. Учредительная конференция союза, состоявшаяся 17 декабря прошлого года в Чернигове, вполне определенно продемонстрировала, что намерения оппозиционно настроенных коммунистических политиков носят далеко идущий характер. Во-первых, они на самом деле хотели бы совершить некоторый дрейф в сторону белорусской социал-демократии (то есть скорректировать свой имидж, сделать его больше современным) и, по возможности, установить контроль над ее структурами. В этом направлении уже кое-что делается реально. Нынешнее материальное содержание Белорусской социал-демократической партии (Грамада) организовано не без помощи коммунистов. Во-вторых, в их планы входит создать и возглавить широкое политическое движение, основой которого будут левые силы. В перспективе, не исключено, именно этим силам надлежит доминировать в политической жизни Беларуси. В-третьих, коммунисты убеждены, что ключи от решения белорусской проблемы (как преодолеть авторитарный режим) лежат в Кремле. Поэтому оппозиция должна искать поддержку, в первую очередь, среди политических и экономических элит, которые рассуждают и ориентированы пророссийски (хотя, разумеется, по возможности надо использовать и западную поддержку). В-четвертых, оппозиционные коммунистические политики рассчитывают, что весь этот процесс, целью которого является поход за властью в Беларуси, возглавит их признанный лидер. В-пятых, авторы проекта, начатого в Чернигове, не слишком скрывают того, что их моральные союзники и ресурсные источники тем или иным образом привязаны (также полагают в экспертном сообществе) к восточному вектору, а то и вовсе имеют аккредитацию в российских политических, государственных и хозяйственных структурах. Более того, коммунисты вряд ли будут спорить с утверждением ряда аналитиков о том, что один из основных итогов прошедшего 26—27 мая Конгресса демократических сил — кристаллизация внутри оппозиции провосточного и прозападного векторов борьбы — был во многом подготовлен благодаря их усилиям и тем внешним импульсам, которые поступают с Востока.

Так зачем белорусское телевидение взялось *“грузить”* телезрителей (электорат) притянутыми за уши деталями рассказа о политической активизации коммунистической оппозиции и ее лидера?

Затем, по-видимому, что проблема удержания власти для правящего режима с каждым днем становится все острее. Январский белорусско-российский конфликт весьма конкретно показал “Красному дому”, что Кремль при определенных условиях может запустить проект поиска подходящего преемника нынешнему белорусскому правителю. Во всяком случае, на следующих президентских выборах рассчитывать на безоглядную поддержку Москвы не приходится. Очередные президентские выборы будут жаркими, и к ним стоит готовиться заранее. Как кандидат в президенты, Калякин на этих выборах мог бы стать для белорусского автократа удобным спарринг-партнером. Если, конечно, создаваемый им “Союз левых партий” связать в массовом сознании с угрозой победы коммунистов, опирающихся на запад и его поддержку. Нечто подобное уже проходила Россия. Тогда политтехнологи Бориса Ельцина сумели навязать российскому общественному мнению черно-белую картину развития ситуации на президентских выборах 1996 года. Коммуниста Зюганова, претендовавшего на президентское кресло, российские СМИ позиционировали как самую большую угрозу позитивному развитию России. И россияне, как известно, выбрали из двух зол наименьшее...

До очередных президентских выборов в Беларуси еще, скорее всего, далеко. Однако вряд ли стоит сомневаться в том, что стратеги “Красного дома” руководствуются принципом, согласно которому сани следует готовить летом. Они наверняка убеждены в том, что лучше, если электорат будет знать имя *“главного зла”* наперед. Кроме того, в следующем году парламентские выборы. Электорат в условиях нарастания экономических и социальных проблем может откликнуться на лозунги объединившихся социал-демократов и коммунистов. Поэтому лучше заранее начать промывать мозги избирателям. Чем, собственно, и занялось БТ, фабрикуя и показывая сюжеты о коммунистическом лидере.

Интересно, догадываются ли коммунисты и их социал-демократические союзники, в какой игре их могут использовать?

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук.

ПАЛІТКУХНЯ

«Белая Русь» крочыць па краіне,

альбо БРСМ для дарослых

Проста прарвала! Нібы па камандзе ў розных кутках Беларусі сталі праходзіць устаноўчыя сходы грамадскай арганізацыі “Белая Русь”. Толькі паспявай запісваць адрасы... Барысаў, Крупкі, Віцебск, Бешанковічы, Брэст, Гомель, Мінск... Ленты навінаў дзяржаўных сродкаў масавай інфармацыі “перагружаны” заметкамі аб тым, што ў розных рэгіёнах краіны на ўздыме грамадскай актыўнасці вядомыя людзі ініцыіруюць стварэнне яшчэ адной грамадскай арганізацыі.

Нагадаем, што ідэя стварэння “Белай Русі” ўзнікла летам 2004 года. Першапраходцамі тут выступілі гродзенцы, а старшынёй гэтай грамадскай арганізацыі стаў рэктар Гродзенскага дзяржаўнага універсітэта Вітольд Песціс. Адразу ж пачалі гаварыць пра тое, што для Аляксандра Лукашэнкі ўлада стварае нейкае падабенства “Единой России” — так званую партыю ўлады, якая імітуе масавую падтрымку рэжыму. Але сам Лукашэнка на гэты конт меў іншую думку. *“Зачем мне нужна партия? Кто в нее вступит? Подхалимы разные, тереться будут о президента — вдруг искра какая пройдет”,* — па крайняй меры так Аляксандр Лукашэнка выказваўся на з’ездзе Федэрацыі прафсаюзаў Беларускай...

Ці падхалімы гэта? Ці будуць яны *“церціся аб прэзідэнта, каб іскра праскочыла”?* Але так ці інакш, у масавым парыве прапрэзідэнцкая структура ствараецца.

“У апошні час усе ”франты" — ад маладзёжнага да беларускага народнага актыўна прасоўваюць свае псеўдадэмакратычныя ідэі, а такіх арганізацый, якія маглі б ім супрацьстаяць, няма albo працуюць яны вельмі слаба”, — перакананы Вітольд Песціс, які ўзначальвае “Белую Русь”. І гэтым сваім каментарыем фактычна раскрывае асноўную мэту стварэння арганізацыі — супрацьстаяць дэмакратычнай апазіцыі. Дарэчы, Вітольд Песціс — чалавек не з вуліцы. Член Савета рэспублікі, рэктар Гродзенскага аграрнага універсітэта. І так паўсюдна — суполкі “Белай Русі” ўзначальваюць кіраўнікі, якія добра ведаюць, як паўплываць на грамадскую пазіцыю сваіх падначаленых.

Амаль адначасова дзяржаўныя сродкі масавай інфармацыі надрукавалі зварот “Белай Русі” да грамадзян. У ім, у прыватнасці, гаворыцца: *“...Далейшы рух Беларусі да вызначаных мэтаў можа быць дасягнуты толькі пры ўмове кансалідацыі ўсяго беларускага грамадства.*

Мы звяртаемся да ўсіх грамадзян з заклікам падтрымаць наш пачын і паўсюль стварыць рэгіянальныя грамадскія аб'яднанні “Белая Русь” у падтрымку курса, які праводзіць кіраўнік дзяржавы.

Мы ўпэўнены, што шырокае прыцягненне грамадзян у грамадскія працэсы, магчымасць арганізавана выказаць падтрымку курса, які зараз праводзіцца, аб'яднанне ўсіх прагрэсіўных сіл паслужаць справе далейшага ўмацавання нашай Бацькаўшчыны...”

Аналітыкі, дарэчы, даўно заўважылі, што аўтарытарныя і дыктатарскія рэжымы, як тыя ідалы, патрабуюць пакланення, дэманстрацыі падтрымкі. Калі чытаеш зварот, міжволі ўзгадваеш пра гэтую акалічнасць. Здавалася б, амаль 83 працэнты грамадзян, якія аддалі свае галасы за *“моцную і квітнеючую Беларусь”* на мінулых прэзідэнцкіх выбарах — моцны падмурак. Але і гэтых лічбаў, якімі *“кормяць”* нашых суграмадзян дзяржаўныя ідэолагі, недастаткова, трэба, каб гэтыя самыя людзі яшчэ і “строем хадзілі”...

Размах, з якім “Белая Русь” узялася за справу, уражвае. Уражвае і лёгкасць, з якой “пярвічкі” (а іх па Беларусі каля васьмі соцень) на месцах праходзяць рэгістрацыю. Тое, што не ўдаецца таму ж “Маладому фронту” ўжо колькі гадоў запар, “Белая Русь” пераадольвае максімум за некалькі тыдняў.

Што да персаналій, то ў “Белую Русь” уваходзяць розныя людзі — ад простых рабочых да свяцін у галіне навукі і культуры. У Віцебску, напрыклад, абласную арганізацыю ўзначаліў першы намеснік генеральнага дырэктара “Віцебскаблгаза” Віктар Гаўрысеў, у Гомелі — рэктар Беларускага гандлёва-эканамічнага універсітэта спажывецкай кааперацыі Ала Навумчык, у Брэсце — намеснік дырэктара панчошнага камбіната Марыя Гладун...

Адным з апошніх устаноўчы сход “Белай Русі” прыняў Мінск. І хаця на словах ствараецца *“шырокі рух”,* мерапрыемства нідзе шырока не анансавалася. Больш за тое, толькі спецыяльна вызначаных журналістаў пусцілі ў Тэатр музкамедыі, дзе і адбывалася *“лёсавызначальная”* падзея. *“Людзі ў цывільным”* вызначалі, хто можа любіць Беларусь, а хто — не.

Дарэчы, сярод ініцыятараў стварэння мінскага гарадскога аддзялення “Белай Русі” — вядучы тэлепраграм АНТ Аляксандр Аверкаў, намеснік генеральнага дырэктара РУП “Выдавецтва ”Беларускі Дом друку" Юрый Арыхоўскі, заслужаны артыст Беларусі Аляксей Ісаеў, аўтар тэксту гімна Беларусі Уладзімір Карызна, дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Ірына Аляксанава (нібыта ў спадарыні Аляксанавай спраў мала ў межах парламенцкай працы. — **Аўт.**), трохразовы чэмпіён Алімпійскіх гульняў Аляксандр Мядзведзь і іншыя.

Увогуле, актывісты *“дарослага БРСМа”,* а менавіта так некаторыя ўжо архрысцілі “Белую Русь”, у сустрэчах з прадстаўнікамі *“няправільных”* СМІ стараюцца трымаць язык за зубамі. Ці то сказаць ім няма чаго, ці то яны самі слаба ўяўляюць, чым будзе займацца новая арганізацыя?..

Меркаванне палітолага

Каменціруючы для “Народнай волі” актывізацыю дзеянняў вакол стварэння “Белай Русі”, палітолаг Сяргей Панькоўскі адзначыў: *“Для вызначэння Беларусі як цалкам таталітарнай краіны не хапала толькі аднаго — так званай партыі ўлады. У гэтым сэнсе беларуская рэчаіснасць не можа прапанаваць нешта новае. Напэўна, узнікла неабходнасць, каб рашэнні прымаліся адзінагалосна і з усеагульным адабрэннем. Гэта — палітычная архаіка. Ад падобнай формы кіравання ўжо цывілізаваны свет адмовіўся яшчэ ў мінулым стагоддзі”.*

Віталь ГАРБУЗАЎ.

З МЕСЦА ПАДЗЕІ

Андрэй Александровіч, журналіст сеткавага выдання «Штодзённік»:

...Ніякіх жартачкаў сярод тых, хто прыйшоў на сход у Мінску, чутно не было. Усе былі вельмі і вельмі сур'ёзныя. Як было сказана пазней, арганізацыя аб'ядноўвае ўсіх, каму “небыякавы лёс Радзімы, Мінска, будучае дзяцей”. Менавіта “небыякавасць” і была напісана на тварах тых, хто накіроўваўся ў тэатр. Сярод іх аказаўся экс-кіраўнік прэзідэнцкай прэс-службы, зараз рэктар МІПСА ФПБ Валерый Таўканоў, тэлевядучы Аляксандр Аверкаў і іншыя “выбітныя дзеячы”. Як прызнаўся адзін з дэлегатаў, што смаліў на прыступках, людзі сабраліся з розных раёнаў ад розных прадпрыемстваў і ўстаноў.

Пранікнутыя светлымі ідэямі і чыстымі думкамі, мы з калегай з “БелГазеты” вырашылі таксама пабываць на сходзе. Бо нам таксама лёс радзімы неабыякавы! Аднак уваход у будынак журналістам недзяржаўных выданняў забаранілі. Хлопцы з аховы з'езда, якія назваліся “прадстаўнікамі грамадскасці”, катэгарычна адмовіліся як назваць прычыны “нядопуску”, так і “персаніфікаваць” сябе. “З камітэта салдацкіх маці мы”, — няўдала пажартаваў адзін з іх. Пакуль ахоўнікі дэманстравалі пачуццё гумару, нейкая добрая жанчына параіла нам звярнуцца да адной з супрацоўніц гарвыканкама: маўляў, яна тут запрашальнымі білетамі загадвае. Супрацоўніцу мы так і не знайшлі, затое зрабілі пэўныя высновы пры тое, якім ветрам занесла сюды працоўныя масы.

Доўга сумаваць з-за непадзеленай любові да радзімы нам не далі. На тэатральным ганку з'явіўся нарад міліцыі. “Вы журналісты? — пацікавіўся сяржант. — Ідзіце адсюль, альбо праз пяць хвілін прыедзе машына і даставіць вас у Маскоўскі РАУС”. Няўжо нельга стаяць каля тэатра і разглядаць афішы? На якой адлегласці ад з'езда прадстаўнікі грамадскасці могуць знаходзіцца?.. Гэтыя і іншыя пытанні крыху ахаладзілі міліцыянераў. “Ды я наогул не ведаю, каму вы тут замінаеце, — прызнаўся сяржант. — Проста такое ўказанне паступіла...”

SOS!

Зерневыя пагарэлі

Як паведаміла прэс-служба Гомельскага аблвыканкама, у значнай ступені пацярпела больш за 10% пасеваў сельскагаспадарчых культур, а ў палескім рэгіёне (Ельскі, Петрыкаўскі, Калінкавіцкі, Светлагорскі, Акцябрскі, Мазырскі, Лельчыцкі, Лоеўскі раёны) — больш за 25%. Найбольш пацярпелі пасевы зерневых, хаця на асобных участках загінулі і пашкоджаны пасевы буракоў і іншых агароднінных культур, аднагадовых траў, ільну.

Загінуўшыя пасевы на ўчастках, дзе гэта апраўдана, убіраюць на кармавыя мэты. Для мінімізацыі наступстваў засухі, забеспячэння жывёлагадоўчай галіны кармамі зараз прымаюцца меры для перасявання загінуўшых пасеваў аднагадовымі культурамі.

Алена ГЕРМАНОВІЧ.

ПОЛИТКУХНЯ

Выборы будут в октябре?

Центральная избирательная комиссия Беларуси будет предлагать Александру Лукашенко назначить очередные выборы депутатов Палаты представителей Национального собрания на 12 октября 2008 года.

“Последняя возможная дата проведения выборов — 15 октября 2008 года. Но поскольку данный день является рабочим, то последнее воскресенье, когда должны будут пройти выборы депутатов, — 12 октября. Эту дату мы и будем предлагать главе государства в качестве возможной и вероятной для проведения выборов”, — заявила “Интерфаксу” председатель Центризбиркома Беларуси Лидия Ермошина.

По ее мнению, глава государства скорее всего согласится с этим предложением в силу того, что “октябрь — неплохой месяц для проведения выборов”. *“Лучше, конечно, ноябрь, но позже 15 октября нельзя, а раньше — просто нецелесообразно, поскольку еще продолжается период отпусков и сельскохозяйственных работ”,* — сказала председатель ЦИК.

Лидия Ермошина также обратила внимание на то, что предстоящая в следующем году кампания по выборам депутатов Палаты представителей по срокам совпадет с избранием членов Совета республики Национального собрания. *“Одновременно в срок до 14 октября должны будут пройти заседания местных Советов депутатов в областях, где будут избираться члены Совета республики”,* — проинформировала глава белорусского ЦИК. По ее словам, с учетом вероятной даты выборов 12 октября избирательная кампания начнется не позднее 12 июля 2008 года.

Л.Ермошина ни слова не сказала о том, будет инициироваться принятие нового варианта Избирательного кодекса или нет. А ведь всем известно, что без этого выборы будут превращены в фарс.

Народная Воля http://www.nv-online.info
28 ЧЭРВЕНЯ 2007 г.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Ці забароняць у краіне абарачэнне долараў?

Менавіта з такім пытаннем звярнулася ў рэдакцыю жыхарка Мінска **Яўгенія Карпаўна РУТКОЎСКАЯ.**

"Да мяне ўжо неаднойчы даходзілі чуткі, што ў бліжэйшы час Аляксандр Лукашэнка можа забараніць абарачэнне долараў сярод насельніцтва, **— кажа яна. —** *Гэта значыць, што валюту можна будзе прадаваць дзяржаве, а купіць яе будзе немагчыма. Ці ёсць падстава для гэтых чутак?"*

— Па вялікім рахунку, такое ў прынцыпе магчыма, бо любая краіна мае манаполію на сваю грашовую адзінку, — каментуе пытанне экс-старшыня Нацыянальнага банка Беларусі **Станіслаў Багданкевіч**. — Натуральна, што на тэрыторыі краіны павінна мець хаджэнне айчынная валюта, а не замежная. Натуральна і тое, што нейкія меры па абмежаванні хаджэння замежнай валюты могуць прымацца. Гэта нармальная практыка. Іншая справа, што ў нас ужо было некалькі спробаў такіх абмежаванняў, аднак яны не прывялі да стопрацэнтнай адсутнасці хаджэння тых жа долараў. Тым больш, не думаю, што менавіта зараз настаў час, каб забараніць абарачэнне валюты. Сёння, наколькі вядома, у краіне ёсць золатавалютныя рэзервы, таму, думаю, чуткі перабольшаны.

"Гэта самая фантастычная чутка, якую я пачуў за апошні час", — коратка дадаў начальнік Упраўлення інфармацыі Нацыянальнага банка Беларусі **Анатоль ДРАЗДОЎ.**

Што ж, калі чуткі сапраўды беспадстаўныя, то і хвалявацца не трэба. Усім хопіць долараў, былі б беларускія рублі.

Алесь СІВЫ.

ДЫПКУР'ЕР

Па новым адрасе

Пасольства Сербіі ў Беларусі працуе па новым адрасе: 220034, Мінск, вул. Румянцава, 4.

З пераездам у новы будынак у пасольстве таксама змяніліся тэлефонныя нумары: **284-29-84, 284-29-90,** нумар факса — **233-92-26.**

Змяніўся і адрас электроннай пошты: **embassy.minsk@mfa.gov.ju.** Ранейшы электронны адрас пасольства цяпер несапраўдны.

ВОЗВРАЩАЯСЬ К НАПЕЧАТАННОМУ

На что закрыл глаза заместитель генерального прокурора?

Похоже, переписка редакции газеты "Народная воля" с одним из главных правоохранительных органов приобретает затяжной характер. 21 мая мы направили такое письмо:

"Генеральнаму пракурору Рэспублікі Беларусь сп.Міклашэвічу П.П.

Шаноўны Пётр Пятровіч!

18 мая б.г. у "Народнай волі" надрукаваны артыкул ***"Абсурд, или Как в Минске измываются над простым человеком".*** *У прынцыпе — гэта працяг публікацыі* ***"Бульдозером по... дому"*** *("НВ", 2.03.07 г.). Газета вымушана была вярнуцца да тэмы, паколькі размова ідзе аб лёсе чалавека.*

Замест таго, каб службовыя асобы праваахоўнай сістэмы дапамаглі ***гр-цы Адамовіч*** *абараніць свае правы, яны, па сутнасці, занялі пазіцыю тых, хто парушыў закон і правы чалавека.*

Рэдакцыя газеты "Народная воля" звяртаецца да Вас, Пётр Пятровіч, не толькі як да генеральнага пракурора, але і як да галоўнага каардынатара прэзідэнцкай камісіі па барацьбе з карупцыяй і спадзяецца, што Ваша асабістае ўмяшальніцтва дапаможа аднавіць законнасць...

13 июня Генеральная прокуратура откликнулась письмом, правда, не самого Миклашевича, а его заместителя А.В.Ивановского. И что же он нам сообщил? Читаем:

"Генеральной прокуратурой Республики Беларусь в связи с опубликованными статьями... проверена обоснованность судебных постановлений о выселении Адамович О.А. в связи со сносом жилого дома.

Изучением материалов гражданского дела по иску ОДО "Экономика и право" к Адамович О.А. о выселении установлено, что решением Мингорисполкома от 30.06.2004 г. №1301 был изъят земельный участок по ул.Слуцкой, 12 в г.Минске и передан ОДО "Экономика и право" для строительства девятиэтажного многоквартирного жилого дома. Этим же решением на застройщика возлагалась обязанность по сносу расположенного на земельном участке жилого дома с хозяйственными постройками, принадлежащего в равных долях Адамович О.А. и Карпович З.А., отселению названных лиц, а также компенсации им убытков, причиненных изъятием земельного участка.

Собственнику подлежащей сносу 1/2 части дома Карпович З.А., с ее согласия, была предоставлена на праве собственности квартира, в которую она переселилась.

Решением суда Центрального района г.Минска от 07.10.2005 г. по иску ОДО "Экономика и право" Адамович О.А. переселена в квартиру №109 в доме №28 по ул.Гамарника в г.Минске, которая была предоставлена ей истцом взамен подлежащей сносу ее части жилого дома.

Указанная квартира на основании постановления президиума Минского городского суда от 03.05.2006 г. передана Адамович О.А. в собственность.

Из материалов дела видно, что право Адамович О.А., установленное ст.104 ЖК Республики Беларусь, на выбор способа компенсации за сносимый дом не было нарушено.

Истцом предлагалось Адамович О.А. на выбор несколько вариантов благоустроенных квартир, в том числе квартира №109 в доме №28 по улице Гамарника в г.Минске, однако она соглашалась на получение в качестве компенсации квартиры только в новом доме либо на предоставление ей совместно с собственником домовладения Карпович З.А. жилого дома в районе ул.Щедрина в г.Минске.

Судом установлено, что предоставление Адамович О.А. в собственность домовладения, равноценного сносимому дому, невозможно, так как в районе ул.Щедрина земельные участки для строительства жилых домов усадебного типа не выделяются ввиду их отсутствия.

Жилищным законодательством не предусмотрено предоставление в собственность в связи со сносом дома благоустроенной квартиры именно во вновь возведенных жилых домах. В силу ч.3 ст.104 ЖК Республики Беларусь предоставленная квартира должна соответствовать требованиям статей 73, 81 и 82 названного кодекса. Эти требования закона соблюдены.

Адамович О.А. также не была согласна на выплату ей денежной компенсации в виде разницы между стоимостью сносимого домовладения и предоставленного в виде компенсации жилого помещения, что подтверждается ее заявлением.

С учетом этих обстоятельств, а также исходя из того, что Адамович О.А. отказалась от добровольного выбора варианта предоставленных ей квартир, суд обоснованно удовлетворил иск ОДО "Экономика и право".

Доводы Адамович О.А. о непригодности жилого помещения для проживания доказательствами не подтверждены, поэтому обоснованно не приняты во внимание судом.

При рассмотрении настоящего гражданского дела Адамович О.А. законность и обоснованность решения Мингорисполкома от 30.06.2004 г. №1301 об изъятии земельного участка и сносе принадлежащей ей части жилого дома не оспаривала.

Решение суда о переселении Адамович О.А. исполнено принудительно 17.07.2006 г. Однако Адамович О.А. в квартире не проживает, в собственность не оформляет и коммунальные расходы не возмещает.

Для правовой регистрации права собственника на квартиру №109 ей следует обратиться в РУП "Минское городское агенство по государственной регистрации и кадастру".

Адамович О.А. неоднократно обращалась с жалобами в органы прокуратуры, в которых указывала, что она не согласна с размером определенной ей компенсации за убытки, причиненные изъятием земельного участка. Заявителю разъяснялся судебный порядок разрешения возникших между ней и ОДО "Экономика и право" разногласий по этому вопросу.

Оснований для принятия мер прокурорского реагирования в связи с указанными выше публикациями в газете "Народная воля" не имеется".

Вот такое реагирование получено редакцией из Генеральной прокуратуры Республики Беларусь. Согласиться — значит поступиться теми принципами, которыми всегда руководствовалась газета: всеми силами помогать людям отстаивать свои права, давать объективную информацию читателям. А потому, получив ответ А.В.Ивановского, мы решили: рано ставить точку, за справедливость нужно бороться до конца.

В качестве эксперта редакция пригласила известного белорусского юриста, правозащитника **Николая МЕКЕКО**. Мы показали ему ответ из Генеральной прокуратуры и попросили прокомментировать. Вот что он сказал:

— Заметьте, это не первый ответ по поднятой проблеме из Генеральной прокуратуры. Раньше отвечал господин Куприянов, сейчас пришло реагирование за подписью Ивановского. Но ничего нового в ответе нет: разве может один зам усомниться в правильности доводов другого? Конечно, нет. Скандал в благородном доме!

Короче, на все вопросы, поставленные в газетных публикациях, нет ответов, хотя некоторые подвижки имеются. В новом ответе из Генеральной прокуратуры ни слова не говорится, для каких нужд изымался участок у гражданки Адамович. Если раньше Н.Куприянов указывал, что сделано это было для государственных нужд, то в новом реагировании А.Ивановский уходит от этого утверждения. Да и зачем кривить душой, если возводится не обычная девятиэтажка, а, можно сказать, элитный дом, где каждая квартира будет стоить не просто больших, а очень больших денег? Ведь ОДО "Экономика и право" экономику хорошо знает, оно не строит социальное жилье, которое не сулит особой выгоды. А вот когда строишь дом с улучшенной планировкой квартир, с евроотделкой, с подземными гаражами — тут совершенно другой навар.

Есть еще одна "изюминка". Заместитель генерального прокурора возлагает вину на Ольгу Адамович, мол, она не обжаловала в суде решение Мингорисполкома, то, которое развязало руки застройщику, и он снес ее дом, не решив окончательно спор с его владелицей. А для чего тогда Генеральная прокуратура? Для чего прокуратура города Минска, если Мингорисполком выносит заведомо незаконные решения? Почему они не опротестованы?

Ольга Александровна пыталась добиться правды. Она обжаловала все-таки решение Мингорисполкома. Но суд Московского района, исходя из философского умозаключения, решил, что строительство коммерческого жилья — это государственные нужды. И что застройщик действовал только на основании закона. Не парадокс ли это?

Теперь еще об одном вопросе, который ставился в публикациях газеты и на который А.Ивановский вообще не обратил внимания: соответствует ли выделенная гражданке Адамович квартира санитарным и техническим нормам? И утверждалось: нет. Новые СНиПы, действующие с 2003 года, запрещают селить людей над теплопунктами. Там возможно размещение контор, офисов, и то после выполнения ряда защитных работ. Но что нам пишут из Генеральной прокуратуры? *"...Предлагалось Адамович О.А. на выбор несколько вариантов благоустроенных квартир, в том числе квартира №109 в доме №28 по ул.Гамарника... Доводы Адамович О.А. о непригодности жилого помещения для проживания доказательствами не подтверждены".* Удивительное умозаключение. Во всех ответах твердят о нескольких вариантах благоустроенных квартир, куда хотели поселить упрямую Ольгу Александровну. Но называют только одну: на улице Гамарника. И эта благоустроенная квартира находится именно над теплопунктом! Что тогда говорить о других вариантах? Тот работник Генеральной прокуратуры, который непосредственно готовил последний ответ, заявляет: новые СНиПы распространяются только на тех людей, кто получает жилье по очереди. Здесь, как говорится, комментарии не нужны. Выходит, те, кого переселяют принудительно, — люди второго сорта? Этот вопрос сразу же возникает, когда читаешь тот же ответ Ивановского: *"Жилищным законодательством не предусмотрено предоставление в собственность в связи со сносом дома благоустроенной квартиры именно во вновь возведенных жилых домах".* И далее идут ссылки на статьи 73, 81 и 82 Жилищного кодекса Республики Беларусь. Намек понятен: нечего Адамович зариться на квартиру, которая по площади была бы равна ее прежнему жилью. Но вот я нахожу статью 73, читаю: *"Жилое помещение, предоставляемое гражданам в связи с выселением, должно находиться в пределах данного населенного пункта".* Прекрасно! А что в нашем случае? Ольга Александровна жила в Центральном районе города Минска, ее выселяют в Советский, на самую окраину столицы. Что-то не в тему. А в статье 81 вообще говорится о нормах предоставления общей площади жилого помещения *социального пользования.* Но гражданке Адамович не выделяется жилое помещение социального пользования. Где хоть одна ссылка на это? В каком ответе, в решении какого суда? Тогда я начинаю изучать статью 82. Хотя что ее изучать? Она маленькая. И в ней речь о тех, кому полагаются дополнительные метры. А это люди, которые страдают тяжелыми формами хронических заболеваний. И перечень этих заболеваний устанавливается республиканским органом государственного управления по здравоохранению. Ольга Александровна тоже больна. Но она не пойдет просить милости в орган государственного управления. Ибо считает, и я считаю: ей должны дать положенные квадратные метры, она должна получить свое.

Да, в статье 104 Жилищного кодекса не оговорена площадь жилья, которое предоставляется вместо снесенного одноквартирного, блокированного жилого дома в связи с изъятием земельного участка для государственных нужд. Но с государственными нуждами, как мы говорили вначале, возник большой-большой вопрос. Ну да ладно, не велика беда. Беда в ином. Если законодатель не оговорил этот вопрос, то есть такое понятие как применение законодательства по аналогии. А по аналогии имеется статья 105, которая регламентирует предоставление квартир в многоквартирных жилых домах. А Адамович предоставляют квартиру именно в таком строении. Следовательно, цитирую: *"...предоставляется этому гражданину совместно с членами его семьи в собственность жилое помещение, равноценное по благоустройству, по общей площади не менее ранее занимаемого жилого помещения".* Многие судьи и применяют сейчас эту статью в своей практике.

Не понятно, на чем базируется утверждение заместителя Генерального прокурора А.В.Ивановского насчет того, что О.Адамович *"согласилась на получение в качестве компенсации квартиры только в новом доме...".* Я не видел ни одного документа, где это было бы зафиксировано. Квартира может быть и в доме, который не является новостройкой, но жилье должно соответствовать всем законным нормам. Конечно же, не над теплоузлом. Конечно же, по площади, не ущемляющей ее права. Имел человек две комнаты, все удобства — не загонять же его в некий угол, где сразу же ухудшились бы условия его проживания. Кстати, интересно было бы посмотреть, как повел бы себя на месте Адамович господин Ковтуненко, директор того же ОДО "Экономика и право", который, к удивлению, смог решить вопрос с чиновниками горисполкома об отводе участка для строительства элитного дома в самом престижном районе города, а вот найти общий язык с той же О.Адамович, которая, подчеркну, уже второй год скитается без крыши над головой, — ну никак не смог. Или не захотел?

Впрочем, нельзя согласиться и с тем, что невозможно было решить вопрос с приобретением О.Адамович (в обмен на ее прежнее домовладение) половины частного дома. Возьмите любую городскую газету объявлений — предложений уйма.

Ну, а теперь не могу пару слов не сказать о том, что *"указанная квартира на основании постановления президиума Минского городского суда от 03.05.2006 г. передана Адамович в собственность".* Я не знаю, какие решения прокуроры читали, но квартира Ольге Александровне до сих пор не передана в собственность. Да, есть постановление призидиума Минского городского суда, он внес изменения в решение суда Центрального района города Минска: обязать ОДО "Экономика и право" передать квартиру в собственность Адамович. Но прокуроры пишут (где они такое вычитали?), что этим же постановлением квартира уже передана в собственность и что она должна явиться в РУП "Минское городское агентство по государственной регистрации и кадастру" для правовой регистарции права собственности на квартиру №109. Откуда они это берут, откуда этот вымысел? Во-первых, эту работу президиум Минского городского суда возложил на ОДО "Экономика и право". Во-вторых, этот вопрос должен решаться на основе взаимной договоренности между застройщиком и потерпевшей. А между ними до сих пор нет мира и согласия. Почему? Кто внимательно читал публикации в "Народной воле", знают.

А вот там, читали ли их внимательно прокуроры, у нас есть сомнения. Ведь на главные вопросы мы так и не получили ответа: почему жилище, оцененное комиссией в 104 миллиона рублей, уничтожили, не решив ряд вопросов с его владелицей? Почему не предоставлено равноценное жилье, а то, куда принудительно переселяют, не соответствует метражу снесенной квартиры, а ко всему там и жить нельзя, санитарные нормы не позволяют? Не улажены проблемы компенсации за изъятый земельный участок, за насаждения, за постройки и за уничтоженный дом. Сумма, которой определен урон, смехотворна — 288.260 рублей.

Но белорусские прокуроры, как видно из ответов, так не считают: *"Оснований для принятия мер прокурорского реагирования в связи с указанными выше публикациями в газете "Народная воля" не имеется".*

— Николай Михайлович, Вы считаете, что закон на стороне Ольги Александровны и она должна добиваться справедливости?

— Конечно, закон на ее стороне. Я подробно разложил все по полочкам в предыдущих комментариях, напечатанных в "Народной воле" 2 марта и 18 мая. Кстати, в ответах не опровергается ни одно мое утверждение, просто разговор уводится в сторону, обходя острые углы. Спасается честь мундира как чиновников Минского горисполкома, которые имеют прямое отношение к порождению конфликта, так и тех правоведов, которые первоначально встали не на защиту прав человека, а на защиту тех, кто их нарушил.

***

Да, рано ставить точку в конфликте, о котором знают уже и в Администрации президента Республики Беларусь. На днях "Народная воля" получила письмо за подписью начальника Главного государственного управления О.Г.Сергеевой:

"Рассмотрев представленные публикации газеты "Народная воля" от 2 марта 2007 года "Бульдозером по... дому" и от 18 мая 2007 года "Абсурд, или Как в Минске измываются над простым человеком", сообщаем, что в настоящее время информация об обстоятельствах, указанных в этих статьях, изучается Администрацией Президента Республики Беларусь совместно с заинтересованными. О результатах этой работы Вы будете проинформированы дополнительно".

Надеемся, что при принятии окончательного решения будут учтены и доводы данной публикации. Этого требует и судьба одинокой женщины Ольги Александровны Адамович, которая не по собственной воле давным-давно мыкается по чужим углам.

Редакция газеты "Народная воля".

КОНКУРС!

Ініцыятары стварэння руху «За Свабоду!» абвясцілі конкурс «Свабода — гэта...»

Жадаючыя ўзяць удзел у конкурсе павінны даць сваё унікальнае азначэнне СВАБОДЫ, працягнуўшы фразу "Свабода — гэта...". Дзесяць лепшых вызначэнняў СВАБОДЫ будуць нанесеныя ў будучым у якасці надпісаў на кашулькі, а дзесяць аўтараў-пераможцаў атрымаюць каштоўныя прызы.

Мэта конкурсу — даць магчымасць кожнаму задумацца над тым, што такое СВАБОДА, як мы яе разумеем і ці варта баяцца свабоды. Беларуская афіцыйная прапаганда робіць усё, каб мы забылі, што такое свабода.

Усе вызначэнні Свабоды будуць апублікаваныя на сайце www.milinkevich.org. Аўтарытэтнае журы, у склад якога ўваходзяць Уладзімір Арлоў, Міхаіл Анемпадыстаў, Севярын Квяткоўскі, Кася Камоцкая і іншыя, вылучыць 10 лепшых вызначэнняў СВАБОДЫ.

Падвядзенне вынікаў адбудзецца 20 ліпеня 2007 года.

Унікальныя азначэнні СВАБОДЫ неабходна адпраўляць на e-mail: konkurs@milinkevich.org або sms на нумар: +375299394062.

ДАЙДЖЕСТ

Охраняемый мог трижды умереть

Охрана президента Беларуси провалила первый этап соревнований среди телохранителей. Из-за их неправильных действий их охраняемый мог трижды погибнуть. Правда, промахи были допущены не в реальной жизни, а на соревнованиях среди профессиональных телохранителей.

— Президент, увы, наверняка погиб бы, если бы эти ошибки были допущены в рабочих условиях, — констатировали авторитетные судьи, пишет газета "Твой день".

Кубок

Уже в четвертый раз в город Дзержинск Нижегородской области съехались телохранители со всей России и стран СНГ, чтобы поучаствовать в розыгрыше Открытого международного кубка.

Зрители словно попали на просмотр голливудского блокбастера: VIP-охранники стреляли, показывали приемы рукопашного боя, обезвреживали террористов, увозили своих подопечных на экстремальной скорости от преступников. Единственной президентской охраной были белорусы, все остальные команды представляли частные охранные структуры. Оттого внимание к телохранителям Лукашенко было повышенное.

Ошибки

По сценарию президент приехал на озеро, чтобы искупнуться. В воде его поджидали сразу две опасности — "киллеры", переодетые в водолаза и рыбака. Водолаз сидел в воде и был замаскирован под кочку. Если рыбака белорусские телохранители обезвредили сразу, то водолаза они не заметили. Решив осмотреть водоем, охранники Лукашенко на него... наступили.

Телохранители из Беларуси допустили еще одну оплошность, которая могла бы стоить жизни охраняемому объекту, если бы произошла в реальной жизни. Ни один из четырех телохранителей Лукашенко не заметил "киллера", который прятался в машине. По сценарию, VIP-персону приглашают на футбол. Неподалеку от футбольного поля стояла машина, в багажнике которой прятался "киллер", охотившийся на воображаемого президента. Обезоружить противника у телохранителей Лукашенко не получилось. Так же как и найти "бомбу", спрятанную в ведре с краской.

Победа

— Хотя телохранители не справились с некоторыми задачами, — говорит пресс-секретарь Открытого международного кубка профессиональных телохранителей по версии IPBL Оксана Григоричева, — после разбора ошибок с нашими инструкторами они прекрасно отработали остальные задания и в итоге даже вырвали победу в Кубке.

www.tden.ru

СКАНДАЛ

Спрэчкі з-за... класіка

Пасол Беларусі ў Польшчы Павел Латушка нечакана адмовіўся ад удзелу ў адкрыцці помніка Янку Купалу ў Гданьску. Як лічаць польскія СМІ, гэта стала вынікам адмовы ўладаў горада ўвесці цэнзуру ў ход урачыстасці.

Як паведамляе мясцовая "Газета", супрацоўнік консульства Беларусі звярнуўся ў магістратуру Гданьска па справе верша "Прарок". Гэты верш, які заклікае: "Паўстаньце, рабскія натуры, пакіньце свой адвечны сон...", вельмі актуальны сёння для беларусаў. Таму дыппрадстаўніцтва адразу зрэагавала, паколькі песня на словы верша павінна была прагучаць падчас адкрыцця помніка. Але Гданьск не згадзіўся выкрасліць песню са сцэнарыя мерапрыемства.

У выніку помнік быў адкрыты без Паўла Латушкі.

Помнік, дарэчы, пастаўлены на скрыжаванні вуліцы Янкі Купалы і Мсьцівага II у Гданьску з нагоды 125-годдзя з дня нараджэння беларускага паэта. Ініцыятарам ўшанавання памяці Я.Купалы была беларуская дыяспара Гданьска.

Раіса АНІСІМЧУК.

«ЕС Мини-шефы» — здоровая игра в Интернете

О необходимости здорового питания для детей в Беларуси постоянно говорится на протяжении последних лет. Минский городской центр гигиены и эпидемиологии даже провел исследование системы школьного питания. И обнаружилось: овощи и фрукты ежедневно употребляют только 49% опрошенных, рыбу — 8%, молочные продукты — 24,5 процента, а 9 процентов детей вообще не едят молочные продукты. Результат — у большинства детей страны к окончанию школы проблемы со здоровьем и весом. Как изменить отношение детей к еде, не увеличивая государственные расходы, никто пока так и не придумал.

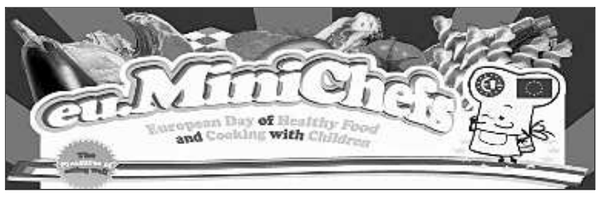

«Мини-повар» учит вкусно питаться

Культура питания формируется в детстве, и лучше с детства приучать к здоровой пище, чем бороться с ожирением и другими более страшными болезнями во взрослом возрасте. Профилактика болезни всегда дешевле лечения. Осознавая это, как и ответственность за будущее, Евросоюз решил не экономить на детском питании.

Например, с 1 января 2008 года ЕС сделает фрукты и овощи в школьных столовых вообще бесплатными. Но поскольку только этого решительного шага недостаточно для привития культуры питания, в школах вводятся специальные программы, где детям и их родителям объясняют, в чем преимущества употребления овощей и фруктов.

В рамках программы "продвижения овощей и фруктов" Европейская Комиссия открыла и специальный сайт "ЕС MiniChefs" **(http://eu.mini-chefs.eu/event_en.html),** цель которого — вовлечение детей в здоровое питание. Это новаторский подход — родителям известно, как сложно оторвать чадо от компьютера. Но это тот сайт, на котором ребенку будет полезно побывать.

"ЕС MiniChefs" — сайт, на котором взрослые в игровой форме показывают мальчикам и девочкам пути приготовления здоровой и вкусной пищи. Нарисованный смешной поваренок показывает карту ЕС — ребенок выбирает страну. На страничке страны — новый рецепт простого в приготовлении здорового блюда. Например, десерта — апельсинового пудинга с йогуртом и свежей клубникой. Минимум сахара, все полезно. А параллельно поваренок выдает ребенку историю: откуда апельсины и клубника родом и почему они полезны, сколько и каких в них витаминов и для чего эти витамины детскому организму.

Кроме того, на сайте анонсировано соревнование для детей: маленькие граждане Евросоюза могли сами проектировать программу для "Европейского дня здоровых продуктов и кулинарии". ("Европейский день здоровых продуктов и кулинарии" объединяет шефов-поваров по всей Европе. В школах своих стран они презентуют свои блюда, чем будут продвигать здоровое питание для детей.)

Основная тема соревнования для 9—12-летних детей — "удовольствие от здорового питания в Европе". Победитель будет назван в Брюсселе в сентябре.

Новости к теме

По данным Еврокомиссии, в ЕС с каждым годом число детей, страдающих ожирением, увеличивается на 400 тысяч. ВОЗ соглашается: неправильное питание ухудшает здоровье подрастающего поколения. Эта проблема серьезно волнует европейское сообщество. В июне на пленарной сессии Европарламента обсуждается вопрос, как сделать фрукты и овощи более доступными для менее обеспеченных семей и молодежи. Член Европарламента Изабелла Салинас Гарсиа представила отчет, который призывает к большей консолидации кампаний-производителей и продавцов фруктов и овощей. Ее отчет также затрагивает вопросы усовершенствования системы бесплатного распространения продуктов. А на последней пленарной сессии в Страсбурге Парламент голосовал за введение обязательной для ЕС маркировки, по которой потребители ясно идентифицировали бы органическую продукцию.

Брендирование материалов для СМИ:

Данная публикация подготовлена при содействии Европейского Союза и не обязательно отражает официальную точку зрения ЕС. За дополнительной информацией обращайтесь на сайт www.delblr.ec.europa.eu

Народная Воля http://www.nv-online.info
28 ЧЭРВЕНЯ 2007 г.

ПРАБЛЕМА

Антон АСТАПОВІЧ:

«Там, дзе на кожным метры людскія косткі і кроў, зараз будуецца лядовы палац»

Сітуацыя з захаваннем гісторыка-культурнай спадчыны ў Беларусі выклікае вялікую засцярогу. Нягледзячы на тое, што з высокіх трыбун пастаянна гучаць заклікі аб тым, што Беларусь павінна стаць сапраўднай турыстычнай меккай у цэнтры Еўропы, гісторыка-культурніцкая спадчына краіны руйнуецца з вар'яцкай сілай. Наша газета шмат пісала пра становішча, якое склалася з гістарычным цэнтрам Гродна, разбурэннем пабудоў у Віцебску, кляштаром бернардзінцаў у Мінску... Нягледзячы на грамадскі пратэст супраць разбурэння гістарычнай спадчыны, збор подпісаў з заклікамі супраць знішчэння святыні, улады, што называецца, працягваюць "гнуць сваю лінію". Усім зразумела, што патрэбна нейкая дзейсная сіла, якая здольная была б аб'яднаць намаганні людзей. Ці стане такой арганізацыяй Таварыства аховы помнікаў? Са старшынёй рэспубліканскага савета гэтай грамадскай арганізацыі **Антонам АСТАПОВІЧАМ** *сустрэўся карэспандэнт "Народнай волі".*

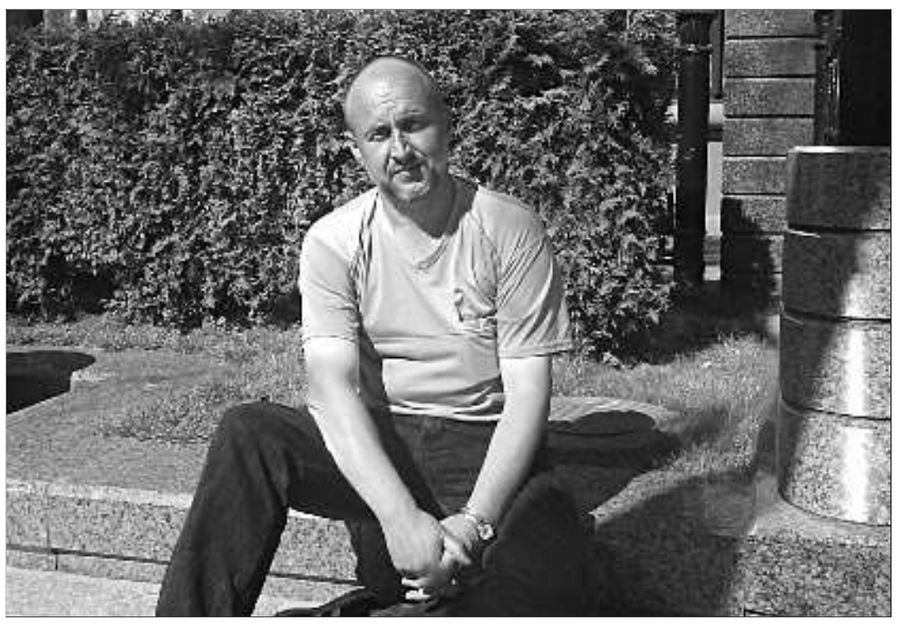

— Праблем з аховай і захаваннем гісторыка-культурніцкай спадчыны ў Беларусі больш чым дастаткова, — кажа Антон Уладзіміравіч. — Сітуацыя ў тым жа Гродна вельмі сур'ёзная. Калі я даведаўся пра тое, што навукова-метадычны савет Мінкульта, які займаецца "захаваннем" гістарычнай спадчыны, ўзгадніў з уладамі праект рэканструкцыі гістарычнага цэнтра Гродна, то зразумеў, што гэта не праект рэканструкцыі, а праект знішчэння...

— Ведаю, што сябры вашага таварыства збіраюцца падаць у праваахоўныя органы нейкія дакументы адносна неправамоцнасці рашэння аб фактычным зруйнаванні гістарычнай Гародні...

— Так, мы будзем падаваць апеляцыю ў праваахоўныя органы. Міністэрства культуры прыкрываецца выкананнем заканадаўства. Але, скажам так, там заканадаўства абышлі вельмі разумна. Паверце, у гэтай сітуацыі можна знайсці юрыдычны прэцэдэнт, каб апеляваць да праваахоўных органаў. Увогуле, права і мараль — дзве абсалютна розныя рэчы. Нашы чыноўнікі прытрымліваюцца права, хаця не заўжды робяць гэта зграбна. У той жа час нашы чыноўнікі робяць злачынства супраць маралі. Маральнага права знішчаць гістарычную спадчыну, на маю думку, яны папросту не маюць.

— Многа пісана-перапісана пра падобную да гарадзенскай сітуацыю ў Віцебску...

— Віцебск — горад з багацейшымі гістарычнымі традыцыямі. У ім шмат помнікаў, якія ўяўляюць гістарычную каштоўнасць. І вось зараз "Славянскі базар", які піярыцца нашымі чыноўнікамі, — гэта своеасаблівая Хірасіма для Віцебска. Таму што пад шыльдай так званага добраўпарадкавання тэрыторыі і падыходаў да амфітэатра ідзе вынішчэнне гістарычнай забудовы. І, на маю думку, у Віцебску робіцца нацыянальнае злачынства.

— Яшчэ адзін адрас праблем — Бабруйск, дзе на тэрыторыі крэпасці ўдарнымі тэмпамі будуецца чарговы лядовы палац...

— Бабруйская крэпасць — помнік фартыфікацыі XIX стагоддзя з багацейшай гісторыяй: гэта і дзекабрысцкі рух, гэта і лагер палонных чырвонаармейцаў... Затым там была турма народнага камісарыята ўнутраных спраў Савецкага Саюза. Немцы, у сваю чаргу, зрабілі там канцэнтрацыйны лагер, дзе знішчалі яўрэяў... І вось там, дзе на кожным квадратным метры людскія косткі і кроў, зараз будуецца лядовы палац. Ці не дзікунства гэта?

— Вы хочаце сказаць, што некаторым беларускім чыноўнікам, якія па доўгу службы павінны абараняць культурна-гістарычную спадчыну, выгадна яе знішчэнне?

— Так. У Беларусь паступаюць немалыя інвестыцыі з Расіі. Той жа забаўляльны комплекс на месцы кляштара бернардзінцаў збіраюцца будаваць расіяне. Не трэба быць вельмі разумным, каб зразумець, што перш чым атрымаць смачны кавалак — зямлю пад будаўніцтва забаўляльнага цэнтра ў самым цэнтры Мінска, некага трэба *"задобрыць"*. Прабачце, але, на маю думку, за кошт знішчэння нашай нацыянальнай гісторыка-культурнай спадчыны ідзе банальны адмыў грошай. І немалых. І гэта гаворыць пра тое, што наша сённяшняе чынавенства ў большасці сваёй антыбеларускае. Таму што яно клапоціцца ў першую чаргу пра свой фінансавы дабрабыт. Астатняе для іх рэчы другасныя.

— Антон Уладзіміравіч, прабачце, але з высокіх трыбун пастаянна дэкларуецца, што Беларусь павінна стаць сапраўдным турыстычным цэнтрам. Дзе ж логіка ў дзеяннях чыноўнікаў?

— З такім падыходам Беларусь не будзе прываблівацъ турыстаў. Ніводны нармальны замежнік сюды з турыстычнымі мэтамі папросту не паедзе, бо глядзець няма на што. Замуцілі народу мазгі з Мірскім і Нясвіжскім замкамі, хаця рэстаўрацыя гэтых аб'ектаў, на маю думку, зроблена проста пахабна. Любы замежнік, пабачыўшы замкі ў Польшчы, Чэхіі, нават ва Украіне, дзе яны пастаянна даглядаюцца і вакол іх створана адпаведная інфраструктура, у Беларусь не паедзе. У нас у гэтым накірунку яшчэ нічога да ладу не даведзена.

— Што вы збіраецеся супрацьпаставіць такой палітыцы?

— Не супрацьпаставіць, а арганізаваць. Арганізаваць шырокі грамадскі рух, які адкрыта выступіць супраць знішчэння спадчыны. Мы адсочваем сітуацыю па знішчэнні гістарычных помнікаў — робім своеасаблівы маніторынг. Сябры нашага таварыства далучыліся да збору подпісаў супраць знішчэння гістарычнай Гародні і кляштара бернардзінцаў у Мінску, але выходзіць з плакатамі і падаваць ва ўладныя органы спісы з подпісамі — мала. З людзьмі трэба працаваць. У нас выпрацавана эксклюзіўная праграма краязнаўчых вандровак па Беларусі. Людзям трэба паказваць і расказваць пра багатую гістарычную спадчыну. Гэта дапамагае ў нейкай ступені зварухнуць свядомасць людзей. Як гэта ні банальна прагучыць, але без мінулага ў любой краіны няма будучыні. Веданне гісторыі наогул фарміруе ў людзей мысленне.

Віталь ГАРБУЗАЎ.
Фота аўтара.

МІЛАСЭРНАСЦЬ

Пасол ЗША дапамагла анкалагічнаму дыспансеру

І прадэманстравала, што валодае беларускай мовай

Падчас візіту ў Гомельскую вобласць пасол ЗША ў Беларусі **Карэн СЦЮАРТ** наведала анкалагічны дыспансер і перадала гуманітарны груз — медыцынскія прэпараты агульным коштам 1,8 мільён долараў. Дастаўка медыцынскага грузу была праведзена амерыканскай дабрачыннай арганізацыяй "СіціХоуп Інт." У партнёрстве з беларускай грамадскай арганізацыяй "Надзея-экспрэс".

Дастаўлены гуманітарны груз складаецца з антыбіётыку высокай якасці "Рацэфін". Дадзенага антыбіётыку дастаткова для лячэння прыкладна 5 тысяч пацыентаў. Анкалагічны дыспансер разлічаны на 500 месцаў. У год тут праводзяць больш за 6,5 тыс. аперацый.

Пасол наведала аддзяленні дыспансера, музей установы і правяла сустрэчу з медыцынскім персаналам. К.Сцюарт звярнулася да прысутных з прамовай на беларускай мове, у якой адзначыла, што *"Дзярждэпартамент ЗША і пасольства ЗША ў Беларусі, амерыканскі народ маюць вялікае жаданне дапамагчы беларускаму народу палепшыць сваё жыццё і здароўе"*. Пасол выказала ўдзячнасць дабрачыннай арганізацыі і персаналу анкалагічнага дыспансера за дапамогу хворым на рак.

"Я адчуваю вялікае маральнае задавальненне, дапамагаючы хворым, беручы ўдзел у гуманітарнай дзейнасці, — зазначыла К.Сцюарт у гутарцы з хворымі. — *Мне вельмі блізкія праблемы анкалагічных хворых — мая маці хварэла на рак грудзей. Яна пражыла з гэтым захворваннем 20 гадоў"*. Пасол наведала таксама абласную універсальную бібліятэку, дзе перадала кнігі і падручнікі для вывучэння англійскай мовы.

Дабрачынная арганізацыя "СіціХоуп Інт." з 1990 года ажыццявіла шэраг праектаў, якія дазволілі даставіць у Беларусь медыкаменты і медпрыналежнасці, прадукты харчавання на агульную суму звыш 170 млн долараў. Арганізацыя праводзіла адукацыйныя семінары і трэнінгі для медыцынскіх работнікаў з удзелам вядучых амерыканскіх экспертаў, падтрымлівала стварэнне ў Беларусі валанцёрскага руху.

Фаіна МЯРКУЛАВА.

СЛЫШАЛИ?

Беларусь попала в список нестабильных государств

Журнал Foreign Policy и исследовательский центр Fund for Peace опубликовали "Рейтинг нестабильности государств мира — 2007", в который были занесены 60 стран. По уровню нестабильности Беларусь заняла 51-е место. Рейтинг составляется на основе 12 критериев — политических, экономических, военных и социальных. В частности, оцениваются демографическая ситуация, положение с соблюдением прав человека, мощь и подконтрольность спецслужб, сплоченность государственных элит и наличие внешних факторов.

В первую десятку наиболее нестабильных государств ныне вошли: Ирак, Судан, Сомали, Зимбабве, Чад, Кот д'Ивуар (Берег Слоновой Кости), Демократическая Республика Конго, Афганистан, Гвинея и Центрально-Африканская Республика, пишет Washington Profile.

По уровню нестабильности Узбекистан занял 22-е место, Таджикистан — 29-е, Кыргызстан — 41-е, Туркменистан — 43-е, Молдова — 48-е, Беларусь — 51-е, Грузия — 58-е. Россия признана стабильным государством и в рейтинг не попала. Всего исследовалось 177 государств.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Ільготы знікнуць 17 снежня

Ці праўда, што закон аб адмене льгот, які нядаўна прынялі "палатнікі", ужо падпісаў Аляксандр Лукашэнка?

Яўген КАРПОВІЧ, Мінская вобласць.

Праўда. Свой подпіс пад законам Аляксандр Лукашэнка паставіў 14 чэрвеня, а праз два дні, 16 чэрвеня, дакумент быў афіцыйна апублікаваны.

Гэта значыцца, што льготамі беларусы змогуць карыстацца толькі да 17 снежня. У тэксце закона сказана, што ён уступае ў сілу праз шэсць месяцаў пасля афіцыйнага паведамлення.

ПРАЦЯГ ТЭМЫ

Кары Тапіёла дапамагае Беларусі вярнуць грошы

"Беларускае пытанне" будзе разглядацца на чарговай сесіі Адміністрацыйнага савета Міжнароднай арганізацыі працы ў лістападзе гэтага года. Пра гэта паведаміў выканаўчы дырэктар Міжнароднага бюро працы МАП Кары Тапіёла на сустрэчы з журналістамі ў Мінску.

Кары Тапіёла прыехаў у Мінск адразу пасля таго, як уступілі ў дзеянне санкцыі з-за парушэння нашай краінай праў прафесійных саюзаў. І Міжнародная арганізацыя працы, і Еўрасаюз паведамілі, што толькі ад Беларусі залежыць, ці будзе яна адноўлена ў правах. Мэтай прыезду ў Мінск Кары Тапіёла было менавіта дапамагчы ў гэтым.

Кары Тапіёла ўзяў удзел у пасяджэнні Савета па ўдасканаленні працоўнага заканадаўства пры Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны Беларусі, на якім абмяркоўваўся падрыхтаваны беларускім урадам законапраект аб прафсаюзах. Паводле слоў К.Тапіёлы, падчас пасяджэння ён агучыў неафіцыйнае заключэнне Міжнароднага бюро працы па гэтым законапраекце. "Безумоўна, існуе верагоднасць таго, што ўрад не прыслухаецца да нашага меркавання і прапаноў, як гэта здаралася раней, — зазначыў К.Тапіёла. — Але зараз прадстаўнікі ўрада запэўнілі нас у тым, што прымуць да ведама меркаванне МАП".

К.Тапіёла выказаў надзею, што заключэнні экспертаў МАП будуць успрынятыя беларускімі ўладамі "з усёй сур'ёзнасцю". Пры гэтым ён падкрэсліў, што галоўным пытаннем застаецца выкананне Беларуссю 12 рэкамендацый Камісіі па расследаванні МАП. *"Урад выканаў некаторыя рэкамендацыі або знаходзіцца на шляху іх выканання,* — канстатаваў К.Тапіёла. — *Але галоўныя рэкамендацыі — у прыватнасці па рэгістрацыі аб'яднанняў — усё яшчэ маюць патрэбу ў сур'ёзнай дапрацоўцы і выкананні"*.

Адказваючы на пытанні журналістаў, Кары Тапіёла адзначыў: Беларусь ні пры якіх умовах не можа быць выключана з МАП, паколькі такая працэдура не прадугледжана статутам арганізацыі. Разам з тым, паводле яго слоў, у статуце МАП ёсць артыкул №33, згодна з якім у выключных выпадках Міжнародная канферэнцыя працы можа заклікаць краіны — члены МАП уздзейнічаць на дзяржаву, якая "асабліва злосна парушае працоўныя стандарты", шляхам прымянення эканамічных санкцый. За ўсю гісторыю МАП артыкул №33 прымяняўся толькі аднойчы — у адносінах да Бірмы — за выкарыстанне прымусовай працы. Якія менавіта санкцыі могуць быць прыняты ў адносінах да дзяржавы-парушальніцы, вырашае Адміністрацыйны савет МАП у кожным канкрэтным выпадку, патлумачыў К.Тапіёла.

Ён выказаў шкадаванне наконт таго, што рашэнне Савета ЕС аб выключэнні Беларусі з Генеральнай сістэмы прэферэнцый усё ж уступіла ў сілу. *"МАП вёў вельмі інтэнсіўны дыялог з урадам Беларусі, каб не дапусціць такога развіцця сітуацыі. Але калі гэта ўжо адбылося, дык трэба выпраўляць сітуацыю. Мы зрабілі прапановы наконт таго, як яе выправіць, і зараз усё залежыць толькі ад беларускага ўрада"*, — падкрэсліў Кары Тапіёла.

Нагадаем, што, па ацэнках экспертаў, з-за выключэння з Генеральнай сістэмы прэферэнцый Беларусь будзе штогод страчваць 300—400 мільёнаў долараў.

Таццяна КАРАВЯНКОВА.

ТОЛЬКІ ЛІЧБЫ

Дарагая міліцыя

Заработная плата лейтэнанта беларускай міліцыі складае ў эквіваленце 300—350 долараў ЗША, у генерала — у 4—5 разоў большая. Пра гэта афіцыйна паведаміў намеснік міністра ўнутраных спраў, начальнік Галоўнага ўпраўлення папярэдняга следства Сяргей ГУРЭЕЎ. "Гэта немалыя грошы, — прызнаў адзін з кіраўнікоў МУС, — у параўнанні з іншымі катэгорыямі насельніцтва міліцыянеры больш фінансава абаронены".

Разам з тым ён адзначыў, што *"чаргі на працу ў органы ўнутраных спраў няма"*. На яго думку, галоўным чынам гэта тлумачыцца жорсткімі патрабаваннямі да фізічнай падрыхтоўкі міліцыянераў. *"З дзесяці жадаючых працаваць у міліцыі на працу трапляюць толькі тры"*, — сказаў Сяргей Гурэеў.

Ад сябе дададзім, што міліцыянеры, акрамя заробку, маюць іншыя фінансавыя *"падарункі"*. Так, шэраг аўтасалонаў прадае супрацоўнікам МУС аўтамабілі з цэнавай скідкай. Гэтак жа дзейнічаюць і аператары мабільнай сувязі. Акрамя таго, міліцыянеры маюць ільготы пры атрыманні крэдытаў на будаўніцтва жылля, пры прыватызацыі кватэр і інш.

Пакуль на гэтыя *"асаблівыя ўмовы жыцця"* ніхто не спакусіўся.

Дарэчы, калі маладзенькія лейтэнанты-міліцыянеры атрымоўваюць зарплату ў 300—350 долараў, то далёка не кожны скажа, што гэта мала. Так, сярэдні заробак настаўніка (нават такога, які шмат гадоў адпрацаваў у школе) складае каля 300 долараў. Ну, а сярэдні заробак па краіне яшчэ меншы — 250 долараў. Так што міліцыі няма чаго скардзіцца на падаткаплацельшчыкаў. А вось у нас да іх вельмі і вельмі шматлікія прэтэнзіі.

Лілія ВОРАНАВА.

ГРОМКОЕ ДЕЛО

Он потребовал взятку в размере 212 тысяч долларов

В суде Центрального района Минска должны начаться слушания по делу первого заместителя председателя Крупского райисполкома Минской области Владимира Синяка.

В начале июня генпрокурор страны Петр Миклашевич на встрече с журналистами заявил, что чиновник из Крупок Владимир Синяк обвиняется в покушении на получение взятки и злоупотреблении служебными полномочиями. Следствие считает, что вина бывшего чиновника по этим фактам доказана, и дело направлено в суд.

Собственно, ничего сенсационного в этой информации не было. В современной Беларуси то и дело судят чиновников самых разных рангов. И чаще всего за коррупцию и взятки. Но генпрокурор озвучил сумму взятки, которую районный вертикальщик Синяк вымогал у предпринимателя, — 212 тысяч долларов США(!). В таком виде эта информация уже тянула на сенсацию. Она цепляла и возмущала. Как же распоясались наши чинуши! Почему именно такую огромную сумму затребовал представитель небольшого районного городка? Наверняка, средняя зарплата в Крупском районе в лучшем случае дотягивает до средней зарплаты по стране — 250 долларов.

Стоит отметить, что первый зампредседателя Крупского райисполкома Владимир Синяк уже не первый раз попадает в поле зрения правоохранительных органов. Еще в 2005 году прокуратура Минской области возбуждала против него уголовное дело по статье 427 УК (должностной подлог). Тогда следователи доказывали, что на строительство своего дома в Крупках Владимир Синяк привлекал бесплатную рабочую силу; что его коттедж возводили осужденные, отбывающие разные сроки наказания в исправительном учреждении открытого типа при Крупском РОВД. Собственно, получить эту информацию было несложно — едва ли не все жители Крупок обсуждали тот факт, что дом Синяку строят зэки. Но когда дело оставалось за малым — передать материалы расследования в суд, прокуратура области неожиданно дело прекратила. До суда оно так и не дошло. Местные жители поговаривали, что Синяка "отмазал" тогдашний глава Минской области Николай Домашкевич, у которого особые связи с главой Крупского района Алексеем Горнаком. Якобы по просьбе Горнака Домашкевич и посодействовал тому, чтобы дело Синяка не получило широкой огласки и не дошло до суда. Однако слухи к делу не пришьешь, точно фамилия таинственного покровителя не известна. Потому приходится констатировать, что таинственный некто оказал чиновнику услугу, и район тогда не оскандалился.

Но сейчас, судя по всему, от ответственности Владимиру Синяку не уйти. И не потому, что отправлен в отставку Николай Домашкевич. Просто задержали Синяка в момент получения взятки, при свидетелях. Задержали в белорусской столице, в гостинице "Минск". Поэтому и расследование проводили минские сыщики, и рассматриваться дело Синяка будет в суде Центрального района Минска.

Но обо всем по порядку.

В Крупском районе Владимир Синяк курировал деятельность всех промышленных предприятий, транспорта, банки, обеспечивал работу по вопросам управления госимуществом и приватизации предприятиями всех форм собственности, он вел работу с предпринимателями и коммерческими организациями района.

В Крупском районе, в деревне Худовцы, общественное объединение "Белорусское общество инвалидов" начало строительство опытно-экспериментального завода по производству керамических изделий. По каким-то причинам строительство было приостановлено. В 2006 году встал вопрос о продаже недостроенного здания. Интерес к нему проявило одно частное московское предприятие. И Владимир Синяк взялся помочь российским бизнесменам. Следователи утверждают, что не бескорыстно. И не с выгодой для Крупского района, а в личных интересах, что предстоит доказать в суде.

Как утверждал генпрокурор, Владимир Синяк потребовал у руководителя московской фирмы взятку в размере 212 тысяч долларов США (эту цифру называет и следствие). А взамен обещал договориться с руководством "Белорусского общества инвалидов" о передаче полномочий на проведение аукциона по продаже недостроенного здания завода Крупскому райисполкому. В аукционе, по заверениям Синяка, вместе с москвичами должны были принять участие подставные фирмы, и в ходе торгов цена на объект снизилась бы примерно на 50 процентов. Такую высокую цену взятки Синяк объяснял тем, что ему потребуется немало усилий для того, чтобы договориться с нужными людьми и подготовить недостроенное здание к продаже — изготовить техпаспорт, получить свидетельство о госрегистрации, решить вопросы, связанные с отводом земли, и т.д.

Первую сумму гонорара — тысячу долларов — он якобы получил от руководителя российской фирмы в конце 2006 года. В короткие сроки были изготовлены документы, содержащие ложные сведения о консервации незавершенного строительства завода по производству керамических изделий в д.Худовцы. Справки и ведомости *"рисовали"* подчиненные Синяка.

В январе 2007-го Владимир Синяк приехал в Минск за второй частью обещанных ему денег. Встреча московского бизнесмена и белорусского чиновника районного масштаба состоялась в гостинице "Минск". На этот раз Владимир Синяк получил взятку в размере 5 тысяч 300 долларов. Чиновник проявил *"благородство"*. Он сказал, что остальную сумму — 205 тысяч 700 долларов — примет после проведения аукциона, а значит, фактической передачи недостроенного завода московской фирме. Но как только Владимир Синяк упаковал зеленые купюры, его задержали сотрудники милиции.

Синяку предъявлены обвинения сразу по двум статьям — *"покушение на получение взятки"* и *"злоупотребление служебными полномочиями"*. Наказания по этим статьям предусмотрены суровые. Если вина Синяка будет доказана в суде, ему грозит лишение свободы сроком от 8 до 15 лет.

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

Народная Воля http://www.nv-online.info
28 ЧЭРВЕНЯ 2007 г.

НАПЯРЭДАДНІ

33 пытанні

задасць кожнаму з нас дзяржава падчас перапісу насельніцтва

У Беларусі падрыхтаваны праект праграмы перапісу насельніцтва ў 2009 годзе. Пра гэта, паводле інфармацыі прэс-службы ўрада, паведаміў міністр статыстыкі і аналізу Беларусі Уладзімір Зіноўскі на першым пасяджэнні часовай рэспубліканскай камісіі садзеяння перапісу насельніцтва Беларусі 2009 года.

Паводле слоў міністра, дакумент "утрымлівае 33 пытанні са шматлікімі падпытаннямі", якія, у прыватнасці, тычацца жылых памяшканняў, гаспадарак і персанальных звестак рэспандэнтаў.

Як зазначалася на пасяджэнні, сярод навацый будучага перапісу — збор інфармацыі, што дазволіць вывучыць міграцыйныя патокі ў краіне. Асаблівы акцэнт зроблены на пытаннях аб занятасці насельніцтва. Гэта, на думку распрацоўшчыкаў, дазволіць высветліць, колькі ў Беларусі эканамічна неактыўных грамадзян, і ўдакладніць крыніцы сродкаў існавання насельніцтва.

Перапісныя бланкі будуць складзены на беларускай і рускай мовах. Грамадзянін сам можа выбраць, на якой мове ён хоча адказваць на пастаўленыя пытанні.

Персанальныя звесткі па перапісе насельніцтва з'яўляюцца канфідэнцыяльнымі і не падлягаюць абвяшчэнню і прадстаўленню ў дзяржаўныя органы, зазначыў У.Зіноўскі.

Перапіс насельніцтва пройдзе ў Беларусі 14—24 кастрычніка 2009 года. Ён будзе другой па ліку нацыянальнай акцыяй пасля таго, як Беларусь стала суверэннай дзяржавай. Папярэдні перапіс адбыўся ў 1999 годзе, а дагэтуль Беларусь брала ўдзел у правядзенні перапісу, будучы ў складзе СССР.

Як паведаміла журналістам пасля заканчэння пасяджэння намеснік міністра статыстыкі і аналізу Святлана Навасёлава, усе расходы па правядзенні перапісу насельніцтва бярэ на сябе дзяржава, на гэтыя мэты будуць штогод выдзяляцца бюджэтныя сродкі. Перапіс насельніцтва-2009 абыдзецца прыблізна ў 1 долар у эквіваленце на чалавека. У ім будуць задзейнічаны больш за 40 тыс. чалавек часовага персаналу. Для своечасовага выканання мерапрыемстваў па падрыхтоўцы і правядзенні перапісу павялічана колькасць служачых для тэрытарыяльных органаў дзяржстатыстыкі і цэнтральнага апарату.

У кастрычніку 2007 года ў Маладзечанскім раёне будзе праведзены пробны перапіс насельніцтва, паведаміла С.Навасёлава.

Марына НОСАВА.

Хто корміць Мінск?

Адказ на гэтае пытанне дало Міністэрства па падатках і зборах.

Асноўная частка — 37,5% — даходаў кансалідаванага бюджэту сталіцы за студзень—май 2007 года прадстаўлена падатковымі плацяжамі 42 буйных арганізацый горада. Пры гэтым пятая частка паступленняў забяспечана трыма плацельшчыкамі: ААТ "Белтрансгаз" (15% ад агульнай сумы паступленняў у цэлым па горадзе), ЗП "Лукойл-Беларусь" (4,1%) і РУП "Мінск Крышталь" (2,9%).

Такім чынам, асноўныя грошы сталіца мае ад газу, нафты і гарэлкі.

Аляксей АРЭШКА.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

«Чорныя» схемы

На мінулым тыдні Інтэрнет, здаецца, узарваўся паведамленнямі пра "спецаперацыі" ў сталічных банках. То станавілася вядома, што ў адным банку праваахоўнікі праводзілі спецаперацыю, то — што ў другім вымалі нейкія дакументы, то паведамлялася пра арышт і допыты вядомых банкіраў, то гэтая інфармацыя абвяргалася... І ўсё ж, як высветлілася, дыму без агню не бывае.

Кропкі над "і" расставіў дырэктар Дэпартамента фінансавага маніторынгу Камітэта Дзяржаўнага кантролю Валерый Ярашэўскі. Ён афіцыйна паведаміў пра тое, што выяўляліся банкі, якія працавалі ў СЭЗ і ўдзельнічалі ў схемах адмывання грошай.

"У свабодных эканамічных зонах адкрываліся банкі для транзіту грошай з мэтай ускладніць рух сродкаў і заблытаць следства, але такія факты спынены, — заявіў Валерый Ярашэўскі. — *Не важна, з якім капіталам працуе банк, калі ён будзе дзейнічаць у межах закону, ніякіх прэтэнзій да яго не будзе".*

Валерый Ярашэўскі таксама паведаміў аб факце спынення схемы адмывання грошай грамадзянамі Украіны з дапамогай пластыкавых картак. Паводле яго слоў, падазрэнне праваахоўных органаў выклікала зняцце вялікай колькасці наяўных грошай у беларускіх банках з дапамогай пластыкавых картак, што належалі грамадзянам Украіны. Падчас аператыўных мерапрыемстваў быў затрыманы грамадзянін Расіі, у чамадане якога знаходзілася 400 тысяч долараў ЗША. *"Ён расказаў, што за ўзнагароджанне ў 100 долараў яго папрасілі з'ездзіць у Беларусь і зняць наяўныя грошы",* — паведаміў дырэктар дэпартамента. Паводле яго слоў, цяпер вядзецца следства і пакуль нельга сказаць, адкуль менавіта з'явіліся гэтыя грошы.

Аляксей АРЭШКА.

Украіна спыніла экспарт электраэнергіі ў Беларусь

У чэрвені Украіна прыпыніла экспарт электраэнергіі ў Беларусь з-за дэфіцыту атамнай энергіі на ўнутраным рынку, паведаміла інфармацыйнае агенцтва УНІАН са спасылкай на крыніцу ва ўкраінскім Міністэрстве паліва і энергетыкі.

Украіна абавязалася паставіць у чэрвені 62 млн кВт/гадз. электраэнергіі.

Дэфіцыт таннай атамнай электраэнергіі ўзнік з-за пачатку летняга планава-папераджальнага рамонту на чатырох з 15 энергаблокаў украінскіх АЭС (Запарожскай, Ровенскай, Паўднёва-Украінскай і Хмяльніцкай).

Паводле слоў крыніцы, Украіна не можа забяспечыць аб'ёмы экспарту, зафіксаваныя ў графіку кантракта, з красавіка гэтага года.

Адначасова "Укрінтэрэнерга" прапанавала "Белэнерга" набываць экспартныя аб'ёмы па цэнах, што склаліся на аптовым рынку электраэнергіі, аднак, як зазначылі ў прэс-службе Мінпаліваэнерга, беларускі бок з гэтым не пагаджаецца, паколькі "хоча атрымліваць больш танную атамную электраэнергію".

Дзмітрый УЛАСАЎ.

Як будзем аб'язджаць?

Рыхтуецца праект прэзідэнцкага ўказа, згодна з якім "незарэгістраваным перагоншчыкам" будзе дазволена ўвезці з-за мяжы па даверанасці толькі адзін аўтамабіль у год.

Зараз такіх абмежаванняў не існуе. Таму фізічныя асобы актыўна навадняюць беларускі рынак іншамаркамі. Як сведчыць мытная статыстыка, напрыклад, за перыяд са студзеня па красавік з 56,6 тысячы аўтамабіляў, увезеных у нашу краіну, доля індывідуальных перагоншчыкаў складае 45,6 тысячы. Спецыялісты падлічылі, што фізічныя асобы займаюць амаль увесь сегмент рынку патрыманых машын і прыкладна 80 працэнтаў агульнага імпарту аўтамабіляў у Беларусь. Такую актыўнасць можна было б цалкам вітаць, калі б усе перагоншчыкі зарэгістраваліся і плацілі падаткі. Тым больш што падобны аўтабізнес прыносіць неблагі прыбытак. Напрыклад, агульны кошт аўтамабіляў, увезеных за першыя чатыры месяцы гэтага года фізічнымі асобамі, склаў 197,5 мільёна долараў. У паведамленні ПРАЙМ-ТАСС адзначаецца, што ўвядзенне абмежаванняў для ўвозу аўтамабіляў па даверанасці прымусіць многіх перагоншчыкаў легалізавацца і дзяліцца сваімі прыбыткамі з дзяржаўнай скарбонкай. Ці апраўдаюцца гэтыя спадзяванні? Пажывём — пабачым. Не выключана, што нелегальныя аўтабізнесмены знойдуць магчымасць аб'ехаць і гэты бар'ер на сваім шляху.

Зрэшты, пакуль дакладна невядома, калі будуць уведзены памянёныя абмежаванні для ўвозу аўтамабіляў па даверанасці. Прынамсі, у Дзяржаўным мытным камітэце паведамілі, што не валодаюць інфармацыяй аб магчымым змяненні парадку ўвозу транспартных сродкаў фізічнымі асобамі і ўвогуле ўстрымліваюцца ад каментарыяў на гэты конт.

Алег СНОЎ.

ПРОБЛЕМА!

По-прежнему аврал

С начала года в стране аврал — не хватает цемента. Даже "президентские" стройки столкнулись с очень и очень жестким дефицитом, возобновился "черный рынок", сразу же появились "соответствующие люди", которые могут, как говорится, "поспособствовать"...

Острота проблемы достигла такой степени, что ею занялось правительство. И 6 июня Минэкономики пошло на беспрецедентные меры, введя единые цены на цемент (такие же меры принимались только в отношении водки, табака и лекарств). Однако решило ли это проблему?

Пока нет. Строительные коммерческие организации Минска до сих пор ощущают трудности с покупкой цемента. Про это БелаПАН сообщил представитель крупной строительной компании "Ареса-сервис-строй". По его словам, ситуация в последние недели стала еще хуже. "Если мы заказываем ежедневно для бетонных узлов 200—300 кубов цемента, нам продают только 30—50", — сообщил собеседник агентства.

В компании "Комкон" напрямую отказались разговаривать о трудностях с поставкой цемента, однако косвенно не отрицали, что их ощущают.

С другой стороны, государственные строительные компании, по словам их представителей, дефицита цемента не ощущают. "У нас заключены годовые договора с цементными заводами, и они в полном объеме выполняются", — сказали на заводе крупнопанельного домостроения — структурном подразделении ОАО "МОПИД".

Но могут ощутить, потому как во время недавнего визита в Минск мэр Москвы Юрий Лужков попросил белорусов увеличить объемы поставок цемента в российскую столицу. В случае, если белорусское руководство прислушается к просьбе Лужкова (а оно обещало), то ситуация обострится еще больше.

Однако где истоки дефицита?

Цементная придурь

О чем говорит фиксация цен на цемент?

Постановлением №112 Министерство экономики в лучших традициях советского Госплана ввело единые цены на белорусский цемент. Отныне все субъекты хозяйствования обязаны продавать его по единой фиксированной цене. Чиновники решили в очередной раз опробовать социалистические практики ценового регулирования, чтобы упорядочить торговлю цементом и привести розничные цены в соответствие с реальными затратами на производство, спросом, а также с конъюнктурой внутреннего и внешнего рынка. Перед нами пример вопиющего непонимания законов экономики и фактическое признание некомпетентности правительства.

Еще не успел уйти из памяти пресловутый дефицит яиц, масла и сметаны конца 1990-х, как правительство устроило нам дефицит цемента. При этом чиновники и государственные эксперты, как под копирку, объясняют это внутренним спросом, стремлением иностранцев скупить на корню наш цемент и жадностью спекулянтов. Они не называют основных причин цементного кризиса. На самом деле, правительство — и только оно! — несет полную ответственность за безобразия на рынке цемента. И вот почему.

Во-первых, у нас в стране никогда не было полностью свободных отпускных цен на цемент. После того, как цены на энергоресурсы увеличились, правительство не разрешило цементным заводам включить все затраты в цену. В результате цементные заводы резко потеряли рентабельность продаж на внутреннем рынке. По итогам четырех месяцев рентабельность от реализации цемента в Беларуси составила в среднем всего 4%. Поскольку цены на экспорт можно было устанавливать на более высоком уровне, то за счет продаж за рубеж производители цемента сумели увеличить рентабельность до 10%. А если бы не было экспорта, то наша цементная отрасль без бюджетной поддержки вообще вылетела бы в трубу.

Директора заводов правдами и неправдами вывозили цемент на внешние рынки, чтобы:

1) поправить финансовое положение своих предприятий;

2) заработать лично себе маржу между ценой внутреннего и внешнего рынка;

3) поднять свой статус как людей, которые распределяют дефицитный товар, т.е. получить нематериальные дивиденды в виде связей, знакомств и нерыночной власти.

Менеджеры цементного рынка почувствовали себя в давно забытой шкуре завмагов и партхозработников советского периода, которые делили дефицит. Да и ситуация практически та же: сегодня цемент активно вывозится именно по тем причинам, по которым белорусская водка или сигареты в свое время вывозились в Польшу или Литву. Там, где искусственно создаются ценовые ножницы, товары неизменно текут туда, где больше платят. И если власти попытаются остановить отток цемента административными методами, появится теневой экспорт, которым будут заниматься, в том числе, те же контролеры вкупе с крышующими их чиновниками.

Состояние рынка цемента стало ярким подтверждением некомпетентности государства как собственника заводов, их распорядителя и регулятора. Цемент стал лакмусовой бумажкой, которая подтверждает сильную разбалансированность белорусской экономики.

Цемент: взгляд со стороны предложения

Дефицит имеет две стороны — спрос и предложение. Что происходит с цементом со стороны предложения?

Только в 2007 году Совмин принял программу развития цементной отрасли. Она предусматривает увеличение производства цемента с нынешних 3,7 миллиона до 7,5 миллиона тонн в год. Но получается, что с этим инвестиционным решением правительство опоздало как минимум на пять лет. И не зря в народе говорят, что дорога ложка к обеду. Мы находимся на пике спроса на цемент сегодня. И кто его знает, что будет через пять лет?

Сегодня в Беларуси работает три цементных завода: ОАО "Красносельскстройматериалы", ПРУП "Белорусский цементный завод" и ПРУП "Кричевцементошифер". В 2006 г. они вместе произвели 3,5 млн тонн цемента, что на 11,6% больше, чем годом ранее. Казалось бы, все нормально, выполнили и перевыполнили. Но объем предложения оказался неадекватным реальному спросу. Государство как главный акционер в конце 1990-х не предвидело резкого роста спроса на цемент и стройматериалы в целом. Оно также заблокировало приватизацию данных заводов и не впустило на рынок тех инвесторов, которые могли бы создать дополнительные мощности.

Проблем с предложением цемента не было бы, если бы правительство не совершило еще две грубые ошибки. Во-первых, чрезвычайно вредным является регулирование отпускных цен, рентабельности, торговой надбавки на цемент. Государство в лице Минэкономики не в состоянии быстро и адекватно реагировать на рыночные колебания спроса и предложения в нашей стране и регионе. Поэтому единственным правильным решением было бы полностью либерализовать рынок цемента.

Известно, что затраты на тепло- и энергоресурсы в себестоимости цемента составляют около 45%. Если бы государство не вмешивалось в ценообразование, то белорусские цементные заводы перенесли бы данные затраты на себестоимость и попытались бы наладить сбыт в новой ценовой ситуации. И с течением времени ситуация бы нормализовалась. Если бы цемент оставался высокоприбыльным товаром, то у инвесторов все равно остался бы стимул вкладывать сюда деньги.

Согласно реальной экономике, цены на цемент в начале 2007 г. должны были повыситься на 30% (из-за удорожания энергоносителей). Однако цементным заводам разрешили поднять цены только на 13%. Вот тут и начались проблемы заводов и, соответственно, дефицит на внутреннем рынке.

Чиновники вроде бы защищали внутреннего потребителя, они установили цены на цемент белорусского производства в 1,6—1,8 раза ниже, чем в Украине, в 1,6—2,1 раза ниже, чем в России, в 1,9—2,1 раза ниже, чем в Латвии, и в 2,2 раза ниже, чем в Польше. Но когда появляется возможность на ровном месте заработать 100% навара, кто будет думать о снабжении дешевым цементом социальных строек?.. Но даже в этой ситуации заместитель министра архитектуры и строительства Владимир Малец говорит: *"То, что сейчас временно нет цемента на рынках, свидетельствует об эффективности решения о единых ценах".* No comments! Когда нашей экономикой руководят такие люди, мы обречены на периодические дефициты и перепроизводства.

Вторая грубая ошибка — ограничение импорта цемента и навязывание внутренним строительным организациям только внутренних поставщиков. В современной, открытой рыночной экономике дефицита быть просто не может. Как только где-то появляется нехватка товаров, предприниматели тут же организуют его доставку. Это железное правило действует не только для цемента или продуктов питания, но даже для нефти. Так, после аварии на российском нефтепроводе Литва очень недолго оставалась без регулярных поставок сырой нефти, танкерные поставки быстро заполнили новую нишу рынка. Нефть оказалась чуть дороже, но рентабельность нефтепереработки все равно осталась на уровне 30—35%. А в Беларуси же любой слом существующей схемы, будь то энергоресурсы или стройматериалы, выливается в некий аврал, скандал и острый дефицит. Даже если бы белорусские цементные заводы испытывали временные трудности с тем, чтобы "закрыть" внутренний спрос, импортные поставки могли бы быстро ликвидировать дефицит. Но им такой возможности никто не предоставил.

Цемент: взгляд со стороны спроса

Государство усугубило проблему дефицита цемента и со стороны спроса. В ситуации существенных искажений на рынке строительных услуг производители не смогли спрогнозировать взрывной рост спроса на цемент. Для многих юридических лиц и банков инвестиции в недвижимость и жилье стали наиболее безопасными и прибыльными. И когда бюджетные средства, кредиты и ресурсы предприятий просто хлынули в эту сферу, соответственно, резко повысился спрос на основные стройматериалы. Масла в огонь подлил административный рост доходов населения — и рост спроса просто устремился вверх.

Но предложение строительных услуг и земли под строительство явно отставало от спроса. Плюс — удорожание входа на данный рынок, его жесткое регулирование и, соответственно, ограничение конкуренции... Именно государство своими действиями спровоцировало стремительный рост цен на недвижимость и жилье. Правительство сохранило возможность получения льготных кредитов, зафиксировало цены на так называемое социальное жилье, чем спровоцировало переток капитала в сегмент получения строительной ренты. Когда 1 квадратный метр можно построить за 600—700 долларов, а продать за 1,8—2 тысячи, то другие сферы вложения денег просто не выдерживают конкуренции. А ведь, по сути дела, искусственно вздутый спрос на жилье и недвижимость предопределили быстрый рост спроса на цемент. Цены на стройматериалы и на жилье едва бы выросли так стремительно, если бы на данный сегмент рынка были бы допущены иностранные компании, если бы существовал динамичный рынок земли и адекватно работающие над проектно-сметной документацией организации системы Минстройархитектуры.

Сейчас чиновники воспользовались поводом и установили цену на цемент на значительно более высоком уровне, чем в начале года. Но понимают ли они, что чем больше будет разница между рыночной и фиксируемой ценой, тем больше будет проблем с поставкой цемента на внутренний рынок, тем больше будет спекуляций и коррупции. Интересно, через дефицит какого количества товаров и услуг надо пройти нашей стране, чтобы правительство наконец поняло, что оно является не решением проблемы, а этой самой проблемой?

Ярослав РОМАНЧУК, руководитель Центра Мизеса.

ОФИЦИАЛЬНО

Комитет государственного контроля Беларуси считает необходимым увеличить объемы поставок белорусского цемента на внутренний рынок. Про это сообщила журналистам начальник управления контроля в строительстве, ЖКХ и связи Комитета госконтроля Галина Силивончик.

Результаты проверок показали недостаточность выделенных объемов цемента в 2007 году. Галина Силивончик подчеркнула, что в результате на потребительском рынке сложился дефицит, особенно острый в Минске и Минской области.

Кроме того, доведенные объемы поставок были выполнены не в полном объеме. По информации КГК, за пяць месяцев этого года белорусские заводы произвели 1,47 миллиона тонн цемента, а продали потребителям 1,27 миллиона тонн (или 92% от определенных на этот период поставок).

"Комитет госконтроля внес предложение в Совет министров об увеличении объемов поставок цемента организациям системы Министерства торговли и Белкоопсоюза", — сообщила чиновница.

СМЕХАТУРА

Пальцам у неба

...у чарговы раз трапіў дзяржсакратар Саюзнай дзяржавы Павел Барадзін

Павел Барадзін часта здзіўляе грамадскасць сваімі "мегапраектамі". На гэты раз ён прыдумаў, як зрабіць Беларусь марской дзяржавай, і аб'явіў, што Беларусь будзе будаваць порт у Ленінградскай вобласці.

Міністэрства транспарту Беларусі паспяшалася з адказам на гэтую прапанову, бо невядома, куды можа завесці фантазія Барадзіна.

"Транспартаваць грузы з портаў Ленінградскай вобласці Расіі для Беларусі эканамічна немэтазгодна", — пра гэта заявіў на прэс-канферэнцыі ў Мінску начальнік упраўлення знешнеэканамічнай дзейнасці Міністэрства транспарту і камунікацый Беларусі Сяргей Нягрэй.

На думку спадара Нягрэя, вазіць грузы з Ленінградскай вобласці будзе нявыгадна грузаўладальніку, які вызначае выбар маршруту і транспарту. *"Адлегласць да порта значная, і нават калі будзе выкарыстоўвацца ўнутрырасійскі тарыф на чыгуначныя перавозкі, усё роўна расходы будуць вялікія,* — зазначыў ён. — *Да таго ж паўночныя порты Расіі зімой замярзаюць".*

Алег СНОЎ.

СЛЕДСТВИЕ

Под руководством депутата...

Депутат Витебского горсовета, директор одного из закрытых акционерных обществ, обвиняется в создании преступной группы, которая на протяжении нескольких лет ежемесячно наносила государству ущерб в размере более 100 миллионов долларов.

Как сообщил на совместном заседании Витебского областного Совета депутатов и Совета по вопросам координации деятельности правоохранительных органов при Витебском облисполкоме прокурор области Геннадий Дыско, преступная сеть действовала не только в Витебске, но и в других областных центрах страны. Раскрыть ее удалось благодаря сотрудникам управления департамента финансовых расследований КГК по Витебской области и управления по борьбе с оргпреступностью и коррупцией по Витебской области. Уголовное дело сейчас находится на расследовании в Генеральной прокуратуре Беларуси.

По данным прокуратуры, в Витебской области в 2006 году было возбуждено 15 уголовных дел в отношении членов организованных преступных групп. В преступной деятельности, связанной с торговлей людьми, незаконной предпринимательской деятельностью, легализацией преступных доходов, обвиняются 27 человек.

Как отметил Геннадий Дыско, наиболее привлекательным для оргпреступности является Полоцкий регион с высокоразвитой экономикой и крупными доходами населения. Вместе с тем преступные группы работают и в других частях области. Так, прокуратурой расследуется уголовное дело в отношении руководителя одного частного предприятия, который создал группу, реализовывавшую некачественное топливо. В результате пострадали 11 субъектов хозяйствования, в том числе госпредприятия, легализовано более миллиарда рублей преступных доходов, сообщает БЕЛТА.

Народная Воля http://www.nv-online.info
28 ЧЭРВЕНЯ 2007 г.

СВЕТСКАЯ ЖИЗНЬ

В Аскоте проходят королевские скачки, одним из главных символов которых по традиции являются экстравагантные шляпки.

Дизайн головных уборов королевы Елизаветы II отражает вековые традиции Великобритании.

Побывала на скачках и Камилла, герцогиня Корнуольская.

Известная британская модель Джоди Кидд.

У СОСЕДЕЙ

Евросоюз подарит Латвии 4,5 млрд евро

Свыше 4,5 млрд евро вольются в экономику Латвии из фондов ЕС в ближайшие шесть лет. Это предусматривает программа распределения евросредств на период с 2007-го по 2013 год, к освоению которых готовятся приступить власти Латвии. Уже в конце августа необходимые документы планируется подать на рассмотрение в Еврокомиссию.

Как рассказал на пресс-конференции министр по особым поручениям в делах по освоению средств ЕС Нормунд Брокс, множество проектов на общую сумму 1,6 млрд евро можно начинать еще до утверждения всей программы.

Министр заявил, что деньги ЕС прежде всего необходимы Латвии для повышения ее конкурентоспособности на европейском рынке и исправления ситуации с внешнеторговым дефицитом. “К тому же уровень жизни в стране оставляет желать лучшего, поэтому часть средств будет отведена Министерству благосостояния”, — подчеркнул он.

Почти 3 млрд евро пойдут на три приоритетных проекта: развитие и эффективное использование человеческих ресурсов (образование, здоровье и трудоустройство); увеличение конкурентоспособности и развитие экономики, базирующейся на знаниях; улучшение инфраструктуры общественных услуг (транспорт, туризм, региональное развитие, повышение энергоэффективности, окружающая среда).

Еще 1,539 млрд евро поступят из Фонда выравнивания, финансирующего крупные транспортные проекты и проекты, связанные с защитой окружающей среды.

Около миллиарда евро будет выделено на программы Министерства сообщения, в основном на строительство и ремонт дорог. По сведениям “Росбалт”, реально первые средства из евро-фондов могут быть выделены к Новому году.

ВЗГЛЯД НА МИР ОПЫТНОГО ПОЛИТИКА

Никто не может предугадать того, что случится

***Генри КИССИНДЖЕР** — крупный деятель мировой политики. Говорят, он видит дальше многих стратегов. Так каким же видится ему сегодняшний мир? Вот фрагменты из его интервью корреспонденту влиятельной Die Presse.*

— Саммит Большой восьмерки. Отражает ли этот клуб реалии XXI века?

— Раньше или позже сюда должны войти и Китай с Индией.

— Что еще есть в этих мега-событиях помимо шоу?

— Я организовывал вторую встречу подобного рода, проходившую в 1976 году в Пуэрто-Рико. В то время за столом сидели по три представителя от каждой из стран-участниц: глава государства, министр финансов и глава МИДа. А за ними сидели еще, может быть, два человека. Сегодня же саммит превратился в массовое скопление народа. Сегодня большая часть работы делается еще до начала саммита.

— Ведут ли саммиты подобного рода вообще к каким-то целям?

— В другом смысле, нежели ранее. Изначально эти встречи были направлены на то, чтобы главы государств разрабатывали стратегии по выходу из экономического кризиса 70-х годов. Сегодня эти встречи нужны для того, чтобы обозначить важнейшие темы и положить начало дискуссиям.

— Вы говорили об Индии и Китае. История показывает, что амбициозные государства зачастую становятся причиной неспокойной обстановки, поскольку стараются продемонстрировать свою мощь и в военном плане.

— Когда государство начинает превращаться в супердержаву, возникают две проблемы: во-первых, оно неизбежно будет демонстрировать свою мощь. И во-вторых, уже существующие супердержавы, привыкшие к своему главенству, должны приспосабливаться к новой реальности. Обе эти тенденции мы наблюдаем в данный момент, поскольку сейчас центр тяжести смещается от Атлантики к Тихому океану.

— До сих пор Китай предпринимал весьма осторожные внешнеполитические шаги. Это может измениться, если режим станет менее устойчивым и будет делать больше ставок на агрессивный национализм с целью обретения большей законности.

— Поразительно, как мудро Китай до сих пор шел вперед. Никто не может предугадать того, что случится. Но если Китай встанет на жесткий националистический курс, как Европа в XIX — начале XX века, это будет очень рискованно и будет означать разрыв со всем тем, что они делали до сих пор, — и эту тактику они выберут не в первую и даже не во вторую очередь. Я очень надеюсь на то, что проблемы, связанные с подъемом Китая, будут обсуждать сообща. Конфликт станет чрезвычайно опасным для всего региона.

— Вы одним из первых предсказали подъем России после развала Советского Союза. Но может ли эта тенденция остановиться на фоне структурной слабости России?

— Россия будет играть одну из главных ролей как в Европе, так и в Азии уже только благодаря своему величию, географии и истории. Но верно и то, что внутри страны наблюдаются различные противоположные тенденции: снижение рождаемости, необходимость модернизации в инфраструктуре и системе управления государством. Кроме того, Россия попадает под давление своего исламского меньшинства, как случается с любой страной, в которой это исламское меньшинство проживает. В случае с Россией, в которой мусульмане составляют практически 25% населения, опасность становится более серьезной.

— Можете ли вы понять, почему Россия кипит от ярости по поводу системы ПРО?

— Россия снова пытается расколоть Европу, но действует при этом весьма противоречиво.

— Как можно помешать иранцам создать ядерную бомбу?

— Например, вынудив Иран разместить установки по обогащению урана за пределами страны. Но это является предметом переговоров.

— Было ли это вообще хорошей идеей — вводить войска в Ирак?

— Я входил в число тех, кто высказался в пользу вторжения. Я не стану сейчас, по прошествии времени, критиковать решение, принятие которого я поддерживал. Однако совершенно ясно, что в Ираке имели место неожиданные последствия.

— Почему вы выступали за войну в Ираке?

— Я был за нее, поскольку я, как и другие, верил в то, что Ирак владеет оружием массового поражения. Во-вторых, я думал, что у этой страны, которая была враждебно настроена в отношении США (и тому существовали доказательства) и обладала вторыми по величине месторождениями нефти на Ближнем Востоке, есть возможности поддерживать джихадистские тенденции в регионе.

— Кандидат в президенты от Демократической партии Хиллари Клинтон заявила о том, что первым ее шагом на посту президента станет вывод войск из Ирака. Какие последствия будет иметь этот шаг?

— Хаос, и ей это тоже известно.

— В своей книге Diplomacy, вышедшей в свет в 1994 году, вы высказывались за новую политику равновесия сил и против одиночных действий Америки. Считаете ли вы, что однополярность мира во главе с США, о которой говорят неоконсерваторы, закончилась?

— Ни одно государство в мире не должно заявлять о том, что оно в состоянии управлять всем миром. Даже если у него достаточно власти для этого, никто не может обладать достаточным умом или силой для подобного предприятия. США должны знать, что они являются сверхдержавой, но вести себя, как будто это не так и как будто другие страны обладают такими же правами быть услышанными и принимать решения.

Конечно, возникают ситуации, которые настолько опасны, что нужно действовать в одиночку.

— Вы как-то писали, что в США существует тенденция представлять внешнюю политику как битву добра и зла. Подобная манихейская позиция затуманивает порой аналитический взгляд на вещи.

— Если вы находитесь в Вене, то вам никто не должен объяснять, что империи могут рушиться. Если вы находитесь в Америке, то вы управляете народом, у которого нет непосредственного опыта во внешней политике и детальных знаний о ней. Я гарантирую вам: если вы покажете 435 членам палаты представителей США географическую карту с отмеченными границами и попросите их нанести на карту 15 ведущих стран мира, даже 10 из них не будут в состоянии сделать это.

— Полный абсурд для ведущей мировой державы.

— Возможно, это является абсурдом для европейцев. Если американец видит проблему, он считает, что у нее обязательно есть решение, причем она может быть решена за короткое время. Эта потребность решать проблемы является одной из самых больших надежд в мире. Но она делает американцев и очень нетерпеливыми, как сейчас в Ираке. Именно поэтому люди говорят, что войну в Ираке надо прекратить. Но война не закончится, если мы выйдем из Ирака.

— Чего можно ожидать от Буша в последний год его президентства?

— Буш попытается действовать настолько ответственно, насколько это возможно. Речь теперь идет не о предвыборной кампании, а о том, как он войдет в учебники истории.

— Сложилось ли у европейцев неверное представление о Буше?

— Да, но и я не поддерживал Буша в 2000 году. Я поддержал Маккейна.

— Но вы были частым гостем Буша в Белом доме.

— У европейцев сложилось неправильное представление о Буше. Они воспринимают его как ковбоя, который не знает, что делает. И это неверно.

— А как вы воспринимаете Буша?

— Он умен, и его позиция весьма рассудительна по многим вопросам. Но ему нужно было приобретать опыт.

НАПЯРЭДАДНІ

Патрысія Каас прыедзе ў Віцебск

Да адкрыцця шаснаццатага фестывалю мастацтваў “Славянскі базар у Віцебску” засталіся лічаныя дні. Напярэдадні падзеі чыноўнікі ад культуры сустрэліся з журналістамі

Першы намеснік міністра культуры Уладзімір Рылатка паведаміў: *“У гэтым годзе ў Віцебску ўсё будзе па-новаму. У эксплуатацыю будзе ўведзена новая гукавая апаратура. У лепшы бок зменіцца і асвятленне сцэны. Увогуле тое, што зрабілі будаўнікі — гэта сапраўдны будаўнічы подзвіг. Узвесці аб'ект такога ўзроўню, якім зараз стаў віцебскі амфітэатр, у такія сціслыя тэрміны — гэта прафесіяналізм”.* Праўда, колькі сродкаў падаткаплацельшчыкаў укладзена ў чарговую “будоўлю стагоддзя”, Рылатка не паведаміў.

Затое дакладна вядома, што з бюджэту так званай саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі сёлета выдаткавана ні многа ні мала — 25 мільёнаў расійскіх рублёў. Гэта без малога мільён долараў ЗША.

У межах “Славянскага базару” плануецца правесці больш за 100 мерапрыемстваў. Сярод іх традыцыйныя дні Беларусі, Расіі, Украіны, сольныя канцэрты выканаўцаў і шмат што іншае.

Як прызнаўся Уладзімір Рылатка, сёлета на “Славянскім базары” адбудзецца змена “зорак першай велічыні”: “Дакладна вядома, што ў Віцебск не прыедзе Мікалай Баскаў, не будзе Алы Пугачовай, перамовы з Філіпам Кіркоравым — вядуцца”. Нагадаем, што пасля “Еўрабачання” Кіркораў адкрыта заявіў, што мець справы з нашай краінай больш не жадае. Філіп Бядросавіч паведаміў тады, што яму не вярнулі кроўна зароблены грошы, якія ён уклаў у Дзіму Калдуна... З другога боку, беларусы абяцалі аддзячыць Кіркораву за Калдуна менавіта на “Славянскім базары”...

“Замяшчаць” Баскава і Пугачову на “Славянскім базары” будуць Валерый Лявонцьеў, Сафія Ратару, Верка Сярдзючка. “Увогуле ”Славянскі базар" стаў насамрэч міжнародным фестывалем. У гэтым годзе перад віцебскай публікай выступяць пераможцы “Еўрабачання” Марыя Шарыфавіч і Патрысія Каас". Зоркі такой велічыні бясплатна спяваць не будуць, але беларускія чыноўнікі не асмеліліся назваць услых сумы іх ганараў...

Дарэчы, усе білеты на адкрыццё фестывалю ўжо прададзены, нягледзячы на тое, што іх кошт дасягаў 200 тысяч беларускіх рублёў.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

СКАНДАЛ

Беларусь як ускосная прычына

Ніжняя палата Кангрэса ЗША прагаласавала за спыненне фінансавання Савета ААН па правах чалавека, паведамляюць замежныя СМІ. Тым часам ЗША з'яўляюцца адным з найбуйнейшых плацельшчыкаў у бюджэт ААН (22% усіх сродкаў).

Нагадаем, што 18 чэрвеня Савет ААН па правах чалавека прыняў комплексны дакумент “Інстытуцыянальнае будаўніцтва Савета ААН па правах чалавека”. Згодна з гэтым дакументам, Беларусь і Куба выключаны са спіса краін, у якіх будзе весціся пастаянны маніторынг сітуацыі з правамі чалавека. У спісе засталіся дзевяць дзяржаў, у тым ліку Паўночная Карэя, Бірма, Самалі і Судан. У астатніх краінах — членах ААН назіранне за выкананнем правоў чалавека будзе праводзіцца перыядычна.

На наступны ж дзень прэс-сакратар Дзярждэпартамента ЗША **Шон МАККОРМАК** выказаў расчараванне новымі нормамі, прынятымі Саветам ААН па правах чалавека. У заяве Дзярждэпа падкрэслівалася, што савет *“практычна поўнасцю”* сканцэнтраваў увагу на Ізраілі, не закрануўшы сур'ёзныя парушэнні правоў чалавека ў такіх краінах, як Бірма, Зімбабве, Паўночная Карэя, Беларусь і Куба. Прадстаўнік Дзярждэпа заявіў, што скасаванне мандатаў спецдакладчыкаў для Беларусі і Кубы *“яшчэ больш пагоршыць сітуацыю з выкананнем правоў чалавека ў гэтых краінах”.*

Але заявы заявамі, а фінансавая рэакцыя, здаецца, будзе больш дзейснай.

Ул.інф.

ЧУЛІ?

Андрэй Курэйчык мяняе грамадзянства

Самы модны і запатрабаваны беларускі драматург і сцэнарыст Андрэй Курэйчык паведаміў, што пачаў працэс афармлення расійскага грамадзянства і зараз збірае ўсялякія даведкі-паперкі.

Прычына, па словах Курэйчыка, не палітычная, а творча-тэхнічная. *“Гэта звязана з маёй працай з маскоўскімі кінакампаніямі. Расійскае заканадаўства абараняе свой рынак, кінапраект са сцэнарыем замежнага аўтара не можа лічыцца нацыянальным. А гэта значыць, што ён не атрымае дзяржаўнай падтрымкі і будзе абкладзены падаткам на дадатковую вартасць. Прадзюсеры, зразумела, не жадаюць пераплачваць. Мне прыходзілася ўсяляк выкручвацца, але далей так працягвацца не можа”,* — патлумачыў Андрэй Курэйчык.

Таинственный «ниндзя»

Итальянская полиция арестовала таинственного “ниндзя”, который грабил крестьян.

31-летний Игорь Валкавич по вечерам переодевался в черную одежду ниндзя, надевал маску, вооружался луком со стрелами и отправлялся в селения, расположенные недалеко от города Ровиго в области Венето. Выбрав отдаленную ферму, он нападал на ее хозяев и, угрожая расстрелять всех из средневекового оружия, требовал отдать ему золотые украшения и деньги.

Подобные налеты новоявленный “ниндзя” совершал довольно часто, наводя ужас на местных сельских жителей. Слух об экзотическом грабителе быстро распространился по окрестным селениям. С наступлением темноты люди боялись выходить на улицу. Но и это не всегда спасало. Преступник разбивал стрелами окна и с душераздирающими боевыми воплями врывался в помещения. Забрав драгоценности и деньги, он растворялся в ночи.

СЛЫШАЛИ?

Школа стерв, академия соблазна

Смотреть влюбленными глазами, демонстрировать неприкрытый интерес, подстраиваться: слушательницы московской академии соблазна изучают, что нужно делать, чтобы понравиться мужчине.

Если хочешь, чтобы тебя полюбили, приходится страдать. Света стоит на коленях. С голыми ногами, в мини-юбке на полу, покрытом линолеумом, перед объектом ее вожделения — перед мужчиной. Она кидает на него взгляды, от которых он должен задохнуться, она смотрит на него своими карими глазами, блестящими, как у газели, перебирая одной рукой свои длинные каштановые волосы, а другой водя по его ноге от колена и выше. “Как тебя зовут? Откуда ты?” — спрашивает это русское подобие Лары Крофт. Мужчина тает на глазах: “Ну пожалуйста, сядьте, ведь на коленях так неудобно”. Света уже хочет встать. “Нет, все не так, — голос, глубокий, как у небесных труб, внезапно прокатывается через маленький зал. — Ты провалила экзамен, садись на свое место!”

Голос принадлежит Владимиру Раковскому, мужчине лет сорока пяти с телосложением медведя и улыбкой постаревшего Алена Делона. Человеку, который всем говорит “ты”, но требует, чтобы к нему обращались на “вы”. На него уставилась сотня женских глаз. Света застыла в униженной позе. “Ты должна оставаться внизу, смотреть на мужчину снизу вверх, ты не должна оказаться с ним на одном уровне, даже если он сам тебе это предложит, — поучает ее Раковский. — Иначе ты его испугаешь. И еще: ты не должна задавать ему столько вопросов, ведь флирт — это не допрос. Просто поглаживай колено и улыбайся. Теперь садись и смотри, что и как нужно делать. Наташа, давай, покажи, что ты умеешь!”

Крашеная блондинка, красавица с пышными формами, легкой походкой от бедра направляется в сторону Светы, отодвигает ее в сторону, подносит указательный палец к зубам и склоняется перед объектом ее испытания. “Какой ты сладкий”, — заливается соловьем Наташа, поглаживая мужское колено. Она улыбается, играет со своими волосами и ласково треплет его по ноге, то и дело с придыханием шепча ему что-то приятное. Раковский сияет, рубашка на его груди натягивается, кажется, он вот-вот лопнет от гордости за свою образцовую ученицу. “Великолепно, ты ласкова, словно кошка, ты предлагаешь мужчине максимум комфорта, ему с тобой хорошо. Можешь сесть, Наташа”. Она встает и идет через зал на прямых ногах, словно по полу рассыпаны раскаленные угли: “У меня затекли ноги, мне больно”, — произносит она шепотом.

Женщины, словно в группе самопознания, сидят на старых скособоченных школьных стульях, расставленных вдоль стен зала бывшего Дворца культуры Московского шарикоподшипникового завода. Они готовы страдать, — если речь идет о том, как заполучить правильного спутника жизни. Поэтому они и приходят к Раковскому, в его школу для стерв, а понятие “стерва” включает в себя и бестию, и газель, и дрянь, и даже роковую женщину. Курс, шесть занятий по вечерам, стоит почти 200 евро. Кто хочет добраться до вершин мастерства, должен пройти шесть таких курсов, а также посещать дополнительные занятия по “искусству обольщения” и “пластике стриптиза”. “В стране с хроническим дефицитом мужчин, в которой бить жену считается хорошим тоном, это удачная инвестиция, — говорит одна из девушек. — Конкуренция за немногочисленных более или менее подходящих мужчин жестокая”. Поэтому школа стерв процветает. Многие ее ученицы молоды, умны, привлекательны — и растеряны оттого, что им так и не удалось найти себе правильного мужчину.

В 30 метрах отсюда, в другом маленьком зале, заполненном кальянами и комнатными цветами, на стульях, сдвинутых в ряд, сидят 15 женщин, все в узких мини-юбках, у всех над ушами заплетены две тугие косы. Напротив них, перед зеркальной стеной молоденькая женщина — тот же внешний вид, розовая блузка, розовые сапоги и мини-юбка в складку. Это Женя, ей 21 год, она фотомодель и четвертая жена воспитателя стерв Раковского, сейчас — учительница в его школе. Он отвечает за теорию, а она — за практику соблазна.

“Чему бы вы хотели научиться на уроках соблазна?” — спрашивает Женя голосом, нежным, как и ее фигура. “Выражать желание. Прежде всего сексуальное, — с запинкой произносит одна из девушек. — Не стыдиться самой себя и своего тела”. Другой ученице необходимо научиться флиртовать, “не выглядя при этом вульгарной”. Ее соседка хотела бы “наконец-то понять мужчин”. Самый конкретный вопрос у блондинки с пухлыми губами: “Как дать ему понять, что я не хочу сразу же ложиться с ним в постель — или лучше лечь?” Коренастая брюнетка тоже ожидает помощи в решении своих проблем: “Я часто сталкиваюсь с тем, что мужчина мне улыбается, но этим все и заканчивается. Никакого продолжения”.

Что нужно делать женщинам, чтобы продолжение последовало, Женя отмечает по пунктам фломастером на доске: а) прическа, б) макияж, в) духи, г) одежда, д) нижнее белье. Затем следует перечисление фаз в развитии отношений. Первое знакомство, ухаживание, влюбленность. Блондинка с пухлыми губами прерывает ее: “А если я сразу хочу лечь с ним в постель?” Женя смеется: “Так ты никогда не найдешь себе приличного мужа”. В ролевой игре женщины учатся, как привлечь “его” внимание: они роняют карандаши, чтобы наклониться за ними в мини-юбке. Их учат на минутку попросить у мужчины мобильный телефон: “Затем надо позвонить подружке, у нее определится его номер, и потом ты сможешь ему перезвонить”. И еще трюк с леденцом или бананом, он всегда срабатывает. “Главное — это показать собственную нерешительность”, — объясняет Женя, медленно перекатывая губами леденец.

Марина уже избавилась от своей застенчивости. “Для меня благодаря Раковскому началась новая жизнь”, — говорит 29-летняя женщина с тремя высшими образованиями. У Раковского Марина также поняла, как ей найти ее мужчину: “Нужно подружиться с женщинами, которые вращаются в соответствующих кругах. Когда-нибудь из этого что-нибудь да получится”. Если нужный человек найден, надо сдерживать свои порывы: “Если ты покажешь мужчине свою силу, это конец. Никогда нельзя становиться с ним на одну доску! Нужно всегда оставаться более слабой. Ты всегда должна говорить ему, что он самый лучший”. Она продолжает: “На Западе женщины сильнее, успешнее, богаче — и не могут найти себе мужа. Для меня сила женщины в ее слабости. Перед ней никто не может устоять”.

Борис РАЙТШУСТЕР,
FOCUS.

Народная Воля http://www.nv-online.info
28 ЧЭРВЕНЯ 2007 г.

ПАЗІЦЫЯ

Ніхто не здолее заплямiць наш Сцяг, нават тыя, хто запіхвае яго ў сметніцу

Помню, як скаланула мяне, калі ўбачыла ў "Народнай волі" тую фатаграфію. На ёй — наш бел-чырвона-белы сцяг, які лунае ў небе пад белымі аблокамі. Аблокі ляцяць, нібы ўказваючы шлях да храма на пагорку. Але шлях закрыты, перагароджаны ланцугом амапаўцаў...

У жанчыны, што стаіць непарушна са святым для беларуса Сцягам перад гэтай злавеснай заслонай, я пазнала... сябе. Гэта я тут стаяла, не бачачы са спіны, што трапляю ў нечы кадр. А праз некалькі дзён, калі зноў выйшла на вуліцу з гэтым сцягам, міліцыянт у форме выхапіў яго ў мяне, зламаў тронак, а другі здаравіла ў цывільнай чорнай куртцы засунуў палотнішча ў сметніцу... І зноў фотаздымак зафіксаваў імгненне той драматычнай сцэны — *"геройскі"* ўчынак *"ахоўніка парадку"* ад "правапарушэнняў" такіх, як я.

Пройдзе час, і па такіх здымках будуць судзіць нашы нашчадкі аб тым, якім цярністым быў беларускі шлях да Свабоды. Яны даведаюцца, што не ўсе глушылі ў сабе патрыятычныя пачуцці, не ўсе сядзелі, запалоханыя, бы мышы пад венікам. Пабачаць і тых, з глыбокай пячаткай "інтэлекту" на твары, што здзекаваліся са сваіх суайчыннікаў падчас мірных грамадзянскіх акцый. І дзецям, унукам такіх *"герояў"* будзе сорамна за іх!

...Пра існаванне нашых старажытных сімвалаў — бел-чырвона-белага Хрыстова сцяга, знаку праведнай крыві Сына Божага, і герба "Пагоня" — я даведалася ўпершыню на 100-тысячнай акцыі масавага святкавання "Дзядоў" 30 кастрычніка 1988 года. У кнізе Васіля Быкава "Доўгая дарога дадому" тая незвычайная падзея занатавана назаўжды. І назаўжды засталіся ў маім сэрцы дарагія сімвалы, з якімі многія пакаленні суродзічаў змагаліся за шчасце і волю

Бацькаўшчыны. Канстанцін Астрожскі, Тадэвуш Касцюшка, Кастусь Каліноўскі, стваральнікі Беларускай Народнай Рэспублікі 1918 года, паўстанцы Слуцкага збройнага чыну... А колькі яшчэ вядомых і невядомых, але сапраўдных герояў пранеслі шляхамі змагання наш Сцяг і Герб. Сёння іх справу падхапілі юныя патрыёты-каліноўцы і іх новыя сябры, што становяцца побач.

Дарэчы, па факце знявагі маёй чалавечай годнасці і здзеку з нацыянальнай святыні прадстаўнікамі праваахоўных органаў я напісала скаргу ў пракуратуру і пасля доўгай цяганіны атрымала адказ, што *"в ПМСН ГУВД Мингорисполкома проведена служебная проверка, в ходе которой установлено, что сотрудники ПМСН Мингорисполкома к фактам, указанным в Вашем заявлении, отношения не имеют"*. І подпіс: *"Командир ПМСН ГУВД Мингорисполкома Ю.Н.Подобед"*.

Вось так: *"герой"* у дзеянні на здымку ў наяўнасці, а "отношения к сему не имеет"! Калі мне, пасля настойлівых просьбаў, дазволілі пагартаць матэрыялы маёй справы, то, акрамя паказанняў саміх сілавікоў, складзеных па прынцыпе *"ничего не видел, ничего не знаю, никого не трогал"* і г.д., знайшла... кампрамат на сябе. Там скрупулёзна адзначана, дзе, калі і ў якіх акцыях дэманстрацыі я ўдзельнічала і затрымлівалася. Значацца там і святкаванні Дня Волі 25 сакавіка, і "Дзяды", і пікеты ў абарону палітзняволеных, і распаўсюд улётак інфармацыяй для грамадзян...

Вось чым займаюцца многія нашы сілавікі: не столькі вылоўліваюць злодзеяў-крымінальнікаў, колькі высочваюць кожны крок грамадзян, якія шануюць роднае, беларускае. І шукаюць дарогу да свайго Храма, пакуль яшчэ заблакіраванага для суайчыннікаў з нацыянальным сцягам у руцэ.

Але ж тым, у каго ёсць душа, сумленне, гонар, тыя праз усе перашкоды пранясуць гэты сцяг у будучыню, і ён будзе вольна і горда лунаць над беларускім абсягам! З такімі людзьмі я буду побач, пакуль жыву...

Ніна БАГІНСКАЯ, мінчанка.

САЦЫЯЛЬНЫЯ СТАНДАРТЫ

Скарачальнікі жыцця

Ля кабінета аднаго з участковых урачоў 12-й мінскай паліклінікі звычайная чарга. З дзвярэй пасля прыёму выходзіць сталая кабета, на вачах слёзы:

— Трэба ж такое: яшчэ месяц таму выпісвалі патрэбныя лекі, а сёння, выходзіць, забаронена. У Бальніцы хуткай дапамогі, дзе мяне ратавалі ад інфаркту, усё напісалі, што трэба. А ўчастковая доктарка спаслалася на нейкі спіс, спушчаны міністрам аховы здароўя, і выпісала рэцэпты толькі на лекі беларускай вытворчасці.

— Я таксама нядаўна са шпіталю, — уключыўся ў размову мужчына пенсійнага ўзросту. — Калі выпісвалі, у эпікрызе рэкамендавалі рэгулярна ўжываць нямецкі нітрат моначынкве. Таблеткі недарагія, ды якасныя. Зайшоў да ўчастковай выпісваць чарговую порцыю і пачуў:

— У спісе лекаў для льготнікаў такога прэпарату ўжо няма. Выпішу вам другі. Як вучыць прэзідэнт, сёння ўсім нам трэба быць эканомнымі — час такі. І вы, інвалід і пенсіянер, лепш чым хто павінны гэта разумець.

Я пайшоў у аптэку, і аказалася, што прэпарат той, выпушчаны РУП "Белмедпрэпараты", амаль на шэсць тысяч даражэйшы, чым нямецкі моначынкве. У чым жа тут, скажыце, эканомія і для каго, дакладней, за чый кошт — нямоглых пенсіянераў?

За нейкія паўгадзіны, праведзеныя ў паліклініцы, давялося пачуць яшчэ шмат нараканняў гэтага кшталту. Людзей абурае тое, што да ўступлення ў сілу Закона "Аб дзяржаўных сацыяльных ільготах, правах і гарантыях для асобных катэгорый грамадзян" застаецца яшчэ паўгода, а людзі ў белых халатах ужо сёння паспяшаліся стаць фактычна на шлях скарачэння жыцця самых неабароненых грамадзян краіны.

У тым, што інваліды пачуваюць сябе ўсё больш непатрэбнымі, я ўпэўніўся і на прыкладзе майго знаёмага Івана М. У яго цяжкае захворванне, а ранейшыя лекі ўжо не выпісваюць. Іншыя ж слаба дапамагаюць, вось і лячыся як хочаш.

Разумею, на медыкаў ціснуць зверху, яны — нявольнікі ў сваёй "скупасці". Тым больш што чуюць "высокія" развагі наконт таго, якім, маўляў, цяжкім каменем вісяць на шыі дзяржавы і працуючых грамадзян гэтыя пенсіянеры. Быццам сённяшнія старыя і не былі ніколі маладымі, не працавалі ў свой час на развіццё краіны і ўтрыманне тагачасных малых і старых.

Між тым вядома: толькі тая нацыя заслугоўвае павагі, якая шануе нямоглых, бездапаможных, а не садзейнічае скарачэнню іх жыцця. Забываюць "аўтары" такой палітыкі, што і самі будуць пенсіянерамі...

Анатоль ЧАЧОТКА, мінчанін.

РЭХА

Спадар Шушкевіч, і колькі ж часу Вы папрацавалі з тым «Вярхоўным Саветам»?

Добры дзень, "Народная воля"!

Хачу праз газету павіншаваць Станіслава Станіслававіча Шушкевіча з тым, што ён, нарэшце, зразумеў: камуніст — ён і ў Афрыцы камуніст.

Але хачу зазначыць, што яго ранейшыя меркаванні наконт камуністычнай ідэалогіі, на мой погляд, паспрыялі ўсталяванню на Беларусі сучаснай рэчаіснасці і вельмі дорага каштуюць беларускаму народу.

Мае меркаванні грунтуюцца на тым, што С.С.Шушкевіч, будучы старшынёй Вярхоўнага Савета, не прыняў прапанову дэпутатаў-дэмакратаў аб роспуску Вярхоўнага Савета і прызначэнні новых выбараў у Вярхоўны Савет. Яго знакаміты вокліч "І з гэтым Вярхоўным Саветам працаваць можна" да гэтага часу выклікае вялікі жаль і не толькі ў мяне аднаго. Няма патрэбы ўдакладняць, колькі часу Шушкевіч папрацаваў з "Вярхоўным Саветам".

Заадно хачу выказаць свае меркаванні і "таварышам" камуністам наконт вінаватых у развале Савецкага Саюза. Спадар С.С.Шушкевіч ніяк у гэтым не вінаваты, бо нават калі б у той момант у Віскулях быў Дзямянцей ці хто іншы, то адбылося б тое, што адбылося, бо яно не магло не адбыцца. Зараз у гэтай сувязі мне ўспомнілася адна акалічнасць першых пасляваенных гадоў. У той час на торфапрадпрыемстве "Асінторф" працаваў ветэрынарам чалавек, які быў далёкі ад ветэрынарыі, і калі здарылася бяда і здох конь, то гэты "спец" у акце аб падзяжы напісаў, што *"лошадь пала по причине того, что не могла дальше жить"*. Дык вось і Савецкі Саюз разваліўся таксама таму, што не мог *"больше жить"*.

Я хачу заўважыць камуністам ды і ўсім, хто спекулюе на *"вялікім распадзе"*: панове, даволі скуголіць і абсмоктваць голую костку, знайдзіце больш важкі занятак, бо гэтае галашэнне, на мой погляд, ужо ўсім надакучыла.

В.А.ПРУДНІКАЎ, пенсіянер.

Аршанскі раён.

НАБАТ!

Нам нужен закон «О жертвах национал-социализма»

Отзыв на публикацию «Поколение, которого не стало»

Статья "Поколение, которого не стало", опубликованная в "Народной воле", задела меня за живое. Чтобы было понятно почему, я пишу пару слов о себе. Родилась я в Любанском районе, в партизанском крае. В начале 1944 года, во время блокады, в возрасте неполных двенадцати лет меня одну, без родителей, без родственников, каратели вывезли в рабство. За два года я побывала в Польше, Бельгии, потом оказалась в концлагере во Франции, прошла через два лагеря в Германии. Что и говорить, хлебнула горя с лихвой.

В настоящее время возглавляю общественное объединение бывших узников фашизма Партизанского района "Доля". Проблемы бывших рабов знаю не понаслышке. Выжившие — это люди со сломанными судьбами, женщины, не родившие детей, подорвавшие здоровье в немецком рабстве, бесконечно униженные, неоднократно умиравшие в диких условиях. И в то же время это люди, вернувшиеся на Родину, целовавшие белорусскую землю после того, как поезда, возвращавшие их, пересекли границу.

В Беларуси много говорят о войне, и это справедливо. Но у любой войны есть не только парадная сторона. Патриотизм белорусского народа — это не только сражения на фронтах и в тылу, это и мучения рабов Третьего рейха, которые во время войны не по своей воле оказались в неволе на чужбине. Около 400.000 белорусских граждан было угнано, более 200.000 остались в живых. До сегодняшних дней очевидцев войны дожило не много. Это люди, которые связывают поколения. Так кто же они? Предатели своей страны, или жертвы и участники той огромной войны? Кто даст ответ на этот вопрос?

Ходят упорные слухи, что в Национальном собрании будет обсуждаться проект закона "О ветеранах", в котором нет ни слова о пострадавших от национал-социализма. Нас снова могут толкнуть к забвению, над нами опять может повиснуть паутина непонимания и равнодушия. В этом плане статья в "Народной воле" — это удар колокола, который должен разбудить все сообщество узников.

Я твердо убеждена, что эта категория людей не может быть забыта, как и не должна искусственно разделяться на малолетних и взрослых узников фашизма. Первым государство выдало удостоверение узника, вторым — нет. Мы до сих пор не преодолели сталинскую идеологию. В свое время вождь всех времен и народов дал четкое определение: *"Считать бывших военнопленных и рабов Третьего рейха предателями"*. Это липкое слово повисло над страной на целых полвека и вошло в сознание двух поколений людей. Оно продолжало рушить судьбы уцелевших узников, подвергало моральным страданиям целое поколение. И, как ни странно, это слово аукнулось уже в наше время. В годы перестройки, когда Германия стала признавать свой грех по отношению к бывшим рабам, когда был поднят вопрос по компенсационным выплатам, возник вопрос, кого считать пострадавшими. Вот тут и произошло деление узников на "черных" и "белых", на малолетних и взрослых, на тех, кому дать удостоверение, а кому — нет. Слово "предатель" давило на подсознание тех, кто определял наш статус. И если малолетние узники сумели доказать, что в детском возрасте невозможно быть предателем, то за взрослых рабов заступиться было некому, государство молчаливо согласилось с определением, данным в сороковые годы прошлого столетия. Взрослые узники удостоверения не получили. Более того, в наше время нашлись люди, особенно их много среди участников войны, которые думают по-старому.

Чтобы показать, что мы есть, я расскажу о работе организации "Доля", членами которой на сегодняшний день являются 300 человек. У нас нет деления на малолетних и взрослых, нет деления по месту содержания во время войны, нет деления по национальному признаку. У нас есть пострадавшие от национал-социализма. Эти люди представляют сегодня бесценный источник свидетельств о войне, которую они видели с другой, и не менее страшной стороны. Мы помогаем всем. У нас работают волонтеры из немецкой организации "Акция искупления", белорусские студенты-волонтеры, создана группа взаимопомощи. Морально и материально нас поддерживают Белорусский республиканский фонд "Взаимопонимание и примирение", фонд "Память и будущее" из Берлина, у нас есть партнеры из других немецких организаций, есть и белорусские партнеры. Нашему обществу нужна консолидация. Национал-социализм — это жесточайший урок, который преподнесла история человечеству в целом и белорусскому обществу в особенности. Забывать жертв национал-социализма, уже малочисленных, но еще живых очевидцев войны, было бы безнравственным.

От государства нам нужно признание нашего статуса, нам нужен закон "О жертвах национал-социализма", как это сделано в других странах.

Регина Александровна ЛАВРОВИЧ, председатель правления объединения бывших узников фашизма Партизанского района г.Минска "Доля".

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Куды знік цягнік?

"Зараз сезон адпачынкаў, мы з сям'ёй традыцыйна ездзілі адпачываць да сваякоў на Рыжскае ўзмор'е. Было вельмі зручна: цягнік №387 хадзіў па маршруце Гомель—Рыга з заездам у Мінск. І быў ён заўсёды поўны, бо многія беларусы любяць Балтыку, акрамя таго, менавіта гэтым рэйсам вазілі на аздараўленне чарнобыльскіх дзяцей. Ды і візы ў Латвію для беларусаў бясплатныя. Але ў гэтам годзе мы даведаліся, што дабрацца да Рыгі вельмі складана. Цягнік знік, і зараз у сталіцу Латвіі трэба дабірацца нейкімі акружнымі шляхамі. Чаму?"

Ларыса ЗМІТРАКОВІЧ, г.Мінск.

Адказаць на пытанне нашай чытачкі мы папрасілі спецыялістаў Упраўлення пасажырскіх перавозак Беларускай чыгункі. Вось што патлумачыў спецыяліст гэтай установы **Уладзімір АНАНІЧ**:

— 24 мая гэтага года Латвія ў аднабаковым парадку адмяніла гэты цягнік. Рэйс №387 — гэта быў латвійскі састаў. Як патлумачыў нам латвійскі бок, гэта быў стратны маршрут. У пяці вагонах замест 270 месцаў былі заняты ўсяго 100.

— А ці не плануе Беларуская чыгунка правесці перамовы аб аднаўленні рэйса ці сфарміраваць свой маршрут на Рыгу?

— Калі адновіцца гэты альбо пачне хадзіць другі (новы) цягнік на Рыгу, невядома. Узяць на сябе адкрыццё свайго, беларускага, састава мы не здольныя, бо ў нашай чыгункі таксама няма грошай. Што ж тычыцца чарнобыльскіх дзяцей, то, наколькі я ведаю, іх будуць вазіць на аўтобусах.

У латвійскай амбасадзе нам таксама пацвердзілі, што знясце рэйса — гэта ініцыятыва латвійскага боку, але ад каментарыяў на гэты конт адмовіліся.

Зараз у Беларусі шырока разгорнута рэкламная кампанія, у якой нашых грамадзян запрашаюць у Латвію і на адпачынак, і на святкаванне розных святаў (напрыклад, вядомага свята Ліга). Але як дабрацца да Рыгі, калі няма грошай на самалёт?

Ва ўпраўленні чыгункі параілі ехаць на электрычцы да Баранавіч і ўжо там перасаджвацца на цягнік "Сімферопаль—Рыга", які ходзіць праз дзень. Акрамя таго, праз дзень з Мінска ў Рыгу ходзіць аўтобусны маршрут.

Галіна ЯФІМАВА.

НАБОЛЕЛО...

«Одиноким мужчинам девочек не даем...»

Здравствуй, "Народная воля"!

Прочитал в вашей газете статью "Чарка адабрала сына" и, честно говоря, не могу удержаться, чтоб не написать вам.

Я мужчина средних лет, так уж получилось, что личная жизнь не сложилась. И все же я очень хотел в своем доме услышать звонкий детский смех. В моей фирме работает бывший детдомовец, и по его совету я решил выбрать в детском доме ребенка и постоянно — на выходные и каникулы — брать его к себе домой.

Первое, с чем я столкнулся, — это с недоверием. Оказалось, что одиноким мужчинам девочек не дают. Женщинам мальчиков дают, а мужчинам, оказывается, не положено; от них, видите ли, *"можно чего угодно ожидать"*. В райисполкоме, в кабинете по усыновлению, мне устроили целый допрос. После таких откровенных вопросов я оттуда вышел красный от стыда, но все-таки с необходимой резолюцией. В детдоме выбрал интересного паренька (девочку нельзя), улыбчивого и жизнерадостного, и вот уже пятый год веду его по жизни, покупаю одежду, помогаю делом, советом, он уже неплохо освоил компьютер, любит ходить в походы, кататься на велосипедах, катамаранах...

Мелкие неприятности начались практически сразу. Я очень хотел, чтобы он сам, своим трудом заработал деньги себе на приличный сотовый телефон. И он заработал, помогая мне торговать в выходные дни. Работа, клянусь, нетрудная. Но что началось! Дирекция детского дома начала втолковывать про эксплуатацию детского труда. Оказывается, детдомовский ребенок должен получать все на холяву. А может, именно поэтому половина мальчишек, выйдя из приютских стен, практических сразу попадают на *"зону"*? Они не умеют и не хотят работать.

И это еще не все. В детском доме больше года моего пацана терроризировали воспитательница и социальный педагог, заставляя заполнять какие-то анкеты, расспрашивая, как, что и почему. Но даже моему малому было понятно, куда они клонят, задавая вопросы типа: "Что он с тобой делает?"

Чтобы забирать детдомовца домой, справку в райисполкоме необходимо менять каждый год, и это с каждым разом становится все сложнее и сложнее. Для того, чтобы ее взять, уже необходимо созывать целую комиссию, которая должна обследовать квартиру. В этому году в нашем райисполкоме поменялся социальный педагог, и на меня обрушился новый шквал дурацких вопросов и подозрений, а после мне было заявлено, что надо собрать еще кое-какие дополнительные справки. Она, не скрывая, говорила: мол, ей надо подстраховаться в случае чего... Это был для меня предел. Пришлось обложить и ее, и все наше государство, хлопнуть дверью и уйти.

Нет, пацана я своего не бросил, я для него сейчас единственный родной человек, он даже, когда едет ко мне, всем детям говорит: "Я поехал домой!" Зато я убедился, что мы, мужчины, значим для родного государства. В 18 лет, не спрашивая никого, нас, неоперившихся пацанов, как стадо, гонят в стойло воинских частей, ломая нас и издеваясь, прикрываясь священным долгом; в случае войны под дулом автомата гонят в окопы; любая тяжелая работа, любые лишения и тяготы опять ложатся на наши мужские плечи. А вот когда речь идет о том, чтобы взять ребенка на воспитание, мы оказываемся извращенцами.

Свой обратный адрес писать не буду. Потому что я не доверяю этому государству и ненавижу его (не путать с родиной).

И.И.ИВАНОВ.

КАНСУЛЬТАЦЫЯ

Для маленькіх дзяцей падыдзе Балтыка...

Хачу разам з сынам, якому два з паловай гады, паехаць гэтым летам да мора. Але ці бяспечна гэта?

Крысціна Баранава, г.Мінск.

Дзяцей да трох гадоў не рэкамендуецца вывозіць на адпачынак у гарачыя краіны, а перад паездкай з дзецьмі чатырох-пяці гадоў неабходна пракансультавацца ў педыятра.

Як заявіла галоўны педыятр Міністэрства аховы здароўя Наталля Галькевіч, для маленькіх дзяцей лепш выбіраць адпачынак у звыклым клімаце, каб не рызыкаваць іх здароўем з-за акліматызацыі.

"Адаптацыя да новых кліматычных умоў у дзяцей праходзіць на працягу 10—14 дзён, таму перыяд адпачынку ў паўднёвых краінах павінен па магчымасці складаць не менш як месяц", — зазначыла спецыяліст.

Акрамя гэтага, перад паездкай у экзатычныя краіны неабходна своечасова паклапаціцца аб прышчэпках. Паводле слоў Н.Галькевіч, як правіла, гэта тычыцца прафілактыкі гепатыту А і маляры. Інфармацыю аб неабходнасці тых ці іншых прышчэпак можна атрымаць у пасольствах краін, куды плануецца паездка, і ў турапературатараў. Пры гэтым Н.Галькевіч зазначыла, што любая прышчэпка павінна рабіцца за некалькі месяцаў да паездкі, каб за гэты час ў чалавека паспеў выпрацавацца імунітэт да захворвання.

Таццяна ДАРАШЧОНАК.

РЭХА

А сапраўдная «Лінія Сталіна» была, лічу, у Кунцаве, пад Масквой...

Дарагая рэдакцыя!

Вельмі добрую справу зрабіла "Народная воля", надрукаваўшы гутарку з вядомым гісторыкам Ігарам Кузняцовым у артыкуле "Дык што гэта такое — "Линия Сталина"? Мне ж захацелася дапоўніць яго сваімі думкамі пра стварэнне так званага гісторыка-культурнага (?) комплексу пад Заслаўем, куды вось ужо другі год з усіх канцоў Беларусі вязуць ветэранаў, настаўнікаў, медработнікаў, культработнікаў, школьнікаў (нярэдка ў абавязковым парадку), каб усе паверылі, што там на пачатку вайны быў гэткі другі Брэст з яго крэпасцю. І многія, асабліва школьнікі, пачынаюць верыць, што менавіта так усё і было.

Між тым не сакрэт, што ўжо 27 чэрвеня 1941 года танкі гітлераўскага генерала Гота грукацелі па вуліцах Мінска, а механізаваныя калоны другога генерала — Гудэрыяна занялі Слуцк, не сустрэўшы з боку бетанаваных дотаў на лініі старой граніцы паблізу Цімкавічаў і Семежава ніякага адпору. Не раскажуць жа экскурсаводы наведвальнікам таго комплексу, што Сталін на другі дзень вайны пакінуў Крэмль і выехаў з аховай на сваю дачу ў Кунцаве, дзе, разгублены і падаўлены першымі весткамі аб катастрофе на заходняй граніцы, сем дзён сядзеў у адзіноце, пакуль туды не завітаў член Палітбюро Анастас Мікаян са світай. Першае, што ён убачыў, — гэта жах на твары правадыра, які, напэўна, чакаў, што прыйшлі яго арыштоўваць. Але пачуў ад Мікаяна: "Сосо, хопіць табе сядзець тут, немцы ўжо занялі Мінск, Бабруйск, падышлі да Барысава..." (Аб гэтым распавяла адна з тэлеперадач расійскага канала РТР-Планета на падставе запісу сустрэчы з Мікаянам (ужо ў перабудовачныя часы, калі, нарэшце, раскрыліся многія тайны Крамля). Толькі пасля той сустрэчы дыктатар вярнуўся ў Крэмль і 3 ліпеня выступіў па радыё са зваротам да народа...

Вось дзе праходзіла ў тыя дні сапраўдная "Лінія Сталіна", а не пад Заслаўем. І не адна: яшчэ раней, перад самым пачаткам вайны — 3 чэрвеня 1941 года (як стала вядома са сродкаў масавай інфармацыі Расіі) Палітбюро ЦК УКП(б) прыняло рашэнне дазволіць Наркаму знешнегандлю з асобых запасаў паставіць Германіі "во исполнение договора" медзі — 6000 тон, нікелю — 1500 тон, волава — 500 тон. Няцяжка ўявіць, колькі соцень тысяч снарадаў, патронаў і іншага вырабілі з іх ваенныя заводы Крупа, каб потым адправіць на Усходні фронт і скіраваць супраць краіны "верных дагаворцаў" з Гітлерам. Дык хіба гэта не была яшчэ адна "Лінія Сталіна", калі ўлічыць, што без яго ведама ніхто не смеў і вагона адправіць за мяжу? Між тым, акрамя каляровых металаў, за 1940 год і першую палову 1941-га СССР паставіў Германіі 500 тысяч тон пшаніцы, больш за 600 тысяч тон нафты.

Цалкам згодзен з Ігарам Кузняцовым, што створаная сённяшнімі ўладамі Беларусі "Лінія Сталіна" разлічана не толькі на перакананне маладасведчаных людзей у тым, быццам "правадыр усіх народаў", дбаючы аб надзейнай абароне СССР, не спаў у шапку, а і на атрыманне камерцыйнай выгады. Каб з дапамогай турыстаў — не толькі сваіх, а і замежных — неяк вярнуць затрачаныя на збудаванне гэтай "абарончай" лініі многія мільёны рублёў з бюджэту. Але яна ніколі не стане гэткай "пірамідай Хеопса", што ў Егіпце. Бо піраміды — сапраўдныя, а тут...

Алесь КАРНІЦКІ, пенсіянер.

г.Слуцк.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
28 ЧЭРВЕНЯ 2007 г.

УРАЖАННІ

Лыжка дзёгцю

На радзіме Песняра

...Даведаўшыся аб традыцыйным фестывалі юных талентаў пад назвай “Сымон-музыка” на радзіме народнага песняра Якуба Коласа ў гонар яго 125-годдзя, я кінуў-рынуў усе хатнія справы, купіў білет да Стоўбцаў і недзе праз гадзіну з хвосцікам быў ля раённага Дома культуры. Досыць вялікая зала ўжо была перапоўнена гаманлівай дзятвой, якая аўтобусамі прыехала з самых розных куткоў Беларусі — Слуцка, Ліды, Смалявічаў, Дзяржынска, Талачына, Заслаўя, Баранавічаў, Клецка, Маладзечна, Мастоў, Нясвіжа, Капыля, Мінска...

Якое шчасце было бачыць гэтулькі юных талентаў! Я ж — вялікі аматар самадзейнага мастацтва. І не пашкадаваў, што прыехаў, не памыліўся ў сваіх спадзяваннях.

На сцэне змянялі адзін аднаго дзесяткі ансамбляў і выканаўцаў на розных інструментах — гармоніку, цымбалах, скрыпках, дудках. З імпэтам і натхненнем выконвалі яны беларускія народныя мелодыі, апантана скакалі, ажно падлога іскрылася пад іхнімі абцасамі. А якія ж прыгожыя, адметныя для кожнай мясцовасці нацыянальныя касцюмы! Даўнавата не бачыў я такога рознагалосся талентаў і такой гамы колераў. І ўсё — з любоўю да Радзімы і мудрых народных традыцый. Вядучыя таксама (шкада, не запісаў іхнія прозвішчы) былі на ўзроўні: на мілагучнай нашай мове аб'яўлялі нумар за нумарам, называлі калектывы і прозвішчы выканаўцаў...

Фестываль “Сымон-музыка” доўжыўся ад ранку да позняга вечара, падарыўшы шмат радасці гледачам. Нарэшце прыйшла чарга падводзіць вынікі, абвяшчаць пераможцаў, уручаць дыпломы і падарункі.

Гэтую ганаровую місію ўзялі на сябе старшыня журы, вядомы кампазітар Алег Чыркун і яго памагатыя: У.Маляўка — выкладчык Баранавіцкага музычнага вучылішча, У.Грушэўскі — кампазітар, выкладчык таго ж музвучылішча, Т.Барэхава — дырэктар школы мастацтваў г.Стоўбцы, І.Норка — галоўны спецыяліст Упраўлення культуры Мінскага аблвыканкама і іншыя.

І вось, калі пачалі выступаць старшыня і названыя члены журы, я ажно за галаву схапіўся, не верачы сваім вушам. Тут, на зямлі чарадзея беларускага слова, на свяце ў яго гонар, перад дзецьмі і настаўнікамі, якія толькі што пераканаўча засведчылі сваю любоў да родных каранёў, беларускай культуры, важныя выступоўцы вяшчалі на... мове суседняй дзяржавы! Ні слоўца, ні паўслова па-беларуску не вылецела з іх вуснаў. Нібыта падводзілі вынікі свята не ўзнагародамі юным дараванням, а выразным, хоць і нявымаўленым намёкам: кіньце вы, маўляў, гэтую беларускасць, у нашай сённяшняй краіне яна нікому не патрэбна. Няўжо забыліся “высокае павучанне”, што “на белорусском языке нельга выразить ничего великого?”

Не, шаноўныя: і Колас, і Купала, і тыя, хто ішоў і ідзе за імі, хто ганарыцца імі і пераймае ад іх пашану да ўсяго роднага, не паверыць вам. Вам удалося лінуць лыжку дзёгцю ў цудоўную атмасферу беларускага свята, сапсаваць настрой не толькі мне. Але мова наша жыла і будзе жыць, пакуль будзе сама Беларусь!

Лявон ЦЕЛЕШ.

г.Дзяржынск.

НАШЫ ПЕСНЯРЫ

Юрка ВІЦЬБІЧ

Коратка пра аўтара. *Юрка Віцьбіч (1905—1975) — пісьменнік, публіцыст. Нарадзіўся ў г.Веліж. У пасляваенны час жыў у Германіі і ЗША.*

Завулак імя Янкі Купалы

У нас, безумоўна, няма аніякіх падстаў, каб адчуваць крыўду да газеты “Новое русское слово”. Газета гэтая, як падкрэслівае самая ейная назва, не беларуская, а расейская. Таму, калі мы, беларусы, ведаем гісторыю і літаратуру Расеі, дык расейцам, а тым больш на эміграцыі, зусім неабавязкова цікавіцца гісторыяй і літаратурай суседняе Беларусі. Адсюль зусім натуральна, што разгарнуўшы нумар “Нового русского слова” ад 12 лістапада гг., то беларускае імя, такое дарагое ўсім нашым суродзічам ад калыскі да труны, мы знайшлі сярод абвестак. Там на бізнесавай старонцы побач з рэкламай расейскага кабарэ “Две гитары” мы заўважылі:

“Книги из СССР

Е.Мозольков — Янка Купала. Жизнь и творчество. 181 ст. В переплете. Цена 75 центов. Книга посвящена родоначальнику белорусской литературы, поэту-революционеру, лауреату Сталинской премии".

Янка Купала як лаўрэат Сталінскае прэміі? З узварушанага паклёпам мінулага ўсплыла нізка жывых непасрэдных успамінаў.

1919 год. Вяліж. Былая мужчынская гімназія, перайменаваная ў 5-ю школу 2-й ступені. Сярод настаўнікаў яе асабліва вылучаецца Міхаіл Навіцкі. Пазней яго бальшавікі закатуюць ужо як протаіерэя за тое, што ён разам з мітрапалітам Мэльхісэдэкам падпіша ў 1924 г. зварот аб арганізацыі Беларускае аўтакафедральнае царквы. А цяпер ён кідае выкладаць расейскую мову і літаратуру і, насуперак праграм Наркомпроса РСФСР, чытае нам лекцыі па геаграфіі, гісторыі і літаратуры Беларусі. Аднойчы Навіцкі прыходзіць на лекцыю надзвычай усхваляваны і, разгарнуўшы апошні нумар “Правды”, голасна чытае: *“Демьян Бедный”*

Янкин голос соловьиный
Превратился в шип змеиный,
Да, в змеиный,
Да, в змеиный.

І, чытаючы, Навіцкі добрасумленна стараецца данесці да нас і падкрэсліць усю нянавісць крамлёўскага прыдворнага пісакі да нашага роднага паэты. З паўхвіліны ён маўчыць і раптам, узняўшы да гары рукі, з вялізным натхненнем чытае:

На сход, на ўсенародны грозны, бурны сход
Ідзі, аграблены, закованы народ!

Навіцкі чытае з такім пачуццём, што твар ягоны стаўся белым, але голас не згубіў моцы:

Як Бацькаўшчыну тваю рэжуць на кускі,
Як гібнеш з дзецьмі ты ад катняе рукі —
Аддаці ўсё на суд, на ўсенародны сход,
Ідзі, аграблены, закованы народ.

Навіцкі закрыў далонямі твар і хутка выйшаў, амаль выбег, з класа. Шмат разоў пазней чуў я, як чыталі “На сход!” Янкі Купалы, але ніколі ён не прагучаў для мяне з такой сілай, як тады, у 1919 годзе, у старадаўнім беларускім Вяліжы, што сцякаў крывёю, змагаючыся з расейскім бальшавізмам.

1924 год. Віцебск, які пасля ўпартых патрабаванняў насельніцтва толькі што далучаны да БССР. Педагагічны інстытут, у сцены якога зляцелася моладзь з усяе маляўнічае азёрнае Віцебшчыны — з берагоў азёраў Няшчэрда і Езерышча, з наддзвінскіх салаўіных вёсак, з яблыневых хутароў пад Бешанковічамі і Чашнікамі, з-пад Цяпіна, дзе тварыў калісьці Васіль Цяпінскі, з Полацка Францішка Скарыны. Успамінаецца літаратурны вечар, на які адмыслова запрошаны з Менска Янка Купала. Перад вечарам паэта з уласцівай яму сціпласцю звяртаецца з просьбай да пачынаючых пісьменнікаў з мясцовае філіі “Маладняка”:

— Вы ўжо, хлопцы, як-небудзь без мяне. А я вось пасяджу ў прэзідыі і разам з усімі паслухаю вас. Га?

Аднак сталася зусім інакш. Калі перапоўненая да краёў аўдыторыя пабачыла свайго паэту, дык здалося — усе дзвінскія парогі ўварваліся ў залю:

— Купала! Янка Купала!!. Купала!!!

Паэта ўзняўся з месца і пачаў чытаць. Голас ягоны быў глухі, і чытаў ён свае творы заўсёды манатонна. Аднак ён заўсёды даносіў да слухача тое натхненне, у якім гэтыя творы нарадзіліся. Ён прачытаў толькі адзін верш, але трэ было мець вялікую мужнасць, каб прачытаць яго. На пярэдніх крэслах сядзелі мясцовыя камуністы. Значная частка іх пазней загіне ў савецкіх катавальнях за падтрымку, як адзначаць суддзі, мясцовага нацыяналізму. Але ж паміж імі сядзелі чэкісты, на руках якіх не высыхала беларуская кроў. Янка Купала не бачыў іх, калі чытаў:

Чужак-дзікун, крывёю упіўшысь свежай,
Запрог цябе ў няволю, ў батракі,
І тваю маці-бацькаўшчыну рэжа,
Жывую рве на часці, на кускі.

І калі Янка Купала скончыў, дык зноў зашумелі ранейшыя дзвінскія парогі. Сінявокія студэнткі ў даматканай вясковай вопратцы, так-сяк перароблена на гарадскі ўзор, падносілі яму звычайныя беларускія палявыя кветкі — васількі, рамонкі. А потым нечакана на крэсла ўскочыў высокі, дужы, зграбны юнак у вышыванай кашулі. Пазней ён — Сцяпан Такеля — як нацдэм знікне назаўсёды ў капальнях Сібіры. А цяпер ён запяяў — уся аўдыторыя падхапіла ягоны моцны голас:

Не пагаснуць зоры ў небе,
Пакуль неба будзе.
Не загіне Край забраны,
Пакуль будуць людзі.

1932 год. Менск. Дом пісьменніка. Ён двухпавярховы з мезанінам і падвалам. На гэтых двух паверхах месціліся рэдакцыі “Полымя рэвалюцыі” і “Літаратура і мастацтва”, Літаратурны фонд, кабінет сакратара парткома Гурскага, кабінет старшыні Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР Клімковіча, зала для агульных пасяджэнняў і г.д. У падвале знаходзіўся рэстаран. У той самы дзень наверсе ў зале адбывалася агульнае пасяджэнне, прысвечанае абгаварэнню Сталінскае канстытуцыі[1]. Адсутнічаць на такім пасяджэнні не рэкамендавалася. Таму ўнізе ў рэстаране за адным з ягоных столікаў сядзелі толькі Алесь Дудар, Уладзімір Хадыка і Валеры Маракоў. Алесь Дудар незадоўга перад гэтым вярнуўся з ссылкі, якую адбываў за свой верш “Вецер з Усходу”. Пазней яго расстраляюць. Таксама праз некалькі год жорсткая скала на беразе Байкала раздушыць у часе выбуху савецкага катаржаніна Уладзіміра Хадыку. Звар'яцее ў адным з сібірскіх лагераў йВалеры Маракоў[2]. А тады яны моўчкі пілі горкае піва. Час ад часу да іх далятаў зверху выкрыкі Клімковіча:

— Вялікі Сталін... Адзіная ў свеце Канстытуцыя... Вялікі брацкі рускі народ...

Маракоў адштурхнуў убок кухаль і, працягнуўшы да гары руку, амаль шэптам прыгадаў Блока:

Ты будешь доволен собой и женой,
Своей конституцией куцей,
А вот у поэта всемирный запой,
И мало ему конституций.

Нечакана адчыніліся дзверы, і ўвайшоў Янка Купала. Ён прыйшоў не з залы, бо на ягоным паліто яшчэ не паспелі растаць сняжынкі. Трох маладзейшых паэтаў агарнула радасць. Яны цяпер тут не адны. З імі

Янка Купала. Яны сустрэлі яго з тэй непаўторнай цеплынёй, з якой сустракалі толькі Янку Купалу. Крыху счакаўшы, Уладзімір Хадыка звярнуўся да яго з просьбай:

— Дзядзька Купала, прачытайце нам што-небудзь сваё новае.

І Купала прачытаў першы раздзел свае новае паэмы “Над ракой Арэсай”. Паэма была прысвечана будаўніцтву камуны на Палессі і з'яўлялася спробай паэты зразумець савецкую рэчаіснасць. Тры маладзейшыя паэты ніколі яшчэ нічога не чулі больш убогага па форме і па зместу. Ім сталася сумна і страшна. Ім сталася балюча за Янку Купалу. Скончыўшы, ён запытальна паглядзеў на іх, што стараліся не глядзець яму ў вочы. Яны вельмі любілі Янку Купалу, каб сказаць яму няпраўду. І тады ён хутка ўстаў.

— Дзякую за шчырасць, — падняўшы руку да паверхаў, дадаў: — А там ёю захапляюцца.

І раптам, ужо ўзяўшыся за клямку дзвярэй, звярнуўся да Алеся Дудара радкамі ягонага верша:

Ішлі людзі праз Себеж на захад,
Не згубіўшы, шукалі чагосьці.
І пад замчышчам сохнуць і чахнуць
Беларускія белыя косці.

Ніхто ніколі не бачыў, каб мужны, нягнуткі, зацяты Алесь Дудар плакаў, але тады, у той вечар, у тым сутарэнні Дома пісьменніка, ён плакаў.

1936 г. Менск. Той жа Дом пісьменніка. Толькі замест таленавітае сям'і беларускіх песняроў у ім засталіся толькі тымчасовыя недабіткі і “ўдарнікі, закліканыя ў літаратуру”. У калідоры сустракаю Янку Купалу.

— Чуў, Юрка, што вы ездзілі ў Полацк, — кажа ён. — Я вось збіраюся туды і ніяк не збяруся. Раскажыце, што цікавага там бачылі?

Я расказваю, што, вандруючы па полацкіх вуліцах, зусім выпадкова трапіў на завулак імя Янкі Купалы. Ён маленькі і здаецца фіялкавым ад бэзу, што з абодвух бакоў звісае над ім. Ён парослы травой, бо канчаецца абрывам. А пад гэтым абрывам цячэ Палата — тая самая, якая дзеля “прозвашася полочане”. Направа відаць старадаўняя царква Спаса, пабудаваная Еўфрасінняй, князёўнай полацкай. Налева, за ўзвышшам Ніжняга Замка, выглядаюць купалы Святое Сафіі. А крыху далей, за Дзвіной, усталі сцяной лясы і пайшлі, пайшлі далёка, далёка, на дзесяткі кіламетраў аж да самых Браслаўскіх азёраў. І з аднаго боку канчаецца завулак імя Янкі Купалы Палатой, а з другога — вуліцай імя Міхаіла Калініна.

— Завулак Янкі Купалы? — здзіўляецца паэта. — Няўжо яшчэ яго не перайменавалі?

1941 год. Смаленшчына. Стромкі ўзгорак невядомае рэчкі. Пачатак Другое сусветнае вайны. Гараць паводле сталінскага і гітлераўскага загадаў тысячагадовыя беларускія гарады. Адным з апошніх пакідае Менск Янка Купала. І вось у Смаленшчыны, на стромкім узбярэжжы невядомае рэчкі, ён вылазіць з машыны. Падышоўшы да абрыву, ён нізка, нізка, да самае зямлі, кланяецца Беларусі, ахутанай у незлічоны раз за сваю гісторыю вайсковым дымам. А потым, звярнуўшыся да прысутных, кажа:

— Лепш мне кінуцца ўніз галавой з гэтага абрыву, чым ехаць далей.

1942 год. 28 чэрвеня ў адной з маскоўскіх гасцініцаў нечакана памірае Янка Купала. Пройдзе час, і гісторыя падыме заслону, за якой памёр на чужыне, у эміграцыі, наш нацыянальны Прарок. Нам сёння ягоная смерць здаецца і перадчаснай і загадкавай. Усяго 10 дзён заставалася да ягонага 60-годдзя, і па самаму складу свае натуры ён належаў да людзей даўгавечных. Тым часам нам застаюцца толькі прыпушчэнні. Яшчэ ў 1930 г. Янка Купала спрабаваў забіць сябе... Магчыма, трапіўшы ў сталіцу турмы народаў, ён у стане душэўнай дэпрэсіі забівае сябе. А магчыма, яго забіў кат у белым доктарскім халаце. Сваіх паэтаў расейцы калісьці забівалі на дуэлях, а ў нашыя часы атручвалі медыкаментамі, дык ці можна чакаць ад іх літасці да небяспечнага чужога паэта.

1 ліпеня хавалі Янку Купалу. Церушыў дождж. Па вузкіх завулках сунуўся чорны фургон. Сустрэчныя масквічы не звярталі аніякае ўвагі на ўбогую пахавальную працэсію. Чорны фургон рушыў паволі з целам вялікага Народнага Паэта Беларусі не да сцяны Крамля, дзе хаваліся вялікія людзі краіны. Хіба ж так хавае Масква сваіх адданых наймітаў — сапраўдных сталінскіх лаўрэатаў, як хавала Янку Купалу? Але дарма.

Не зрабіць нікому гэткай дамавіны
І не вырыць ямы гэтакай глыбіны,
Каб у іх з вачэй мне Беларусю-Маці,
Як людзей хаваюць, гэтак пахаваці.
А хоць дасць мне доля ў дамавіне месца,
Устане цень з зямлі мой,
на крыж абапрэцца
І ў той бок глядзеці будзе век нязводна,
Дзе ляжаць загоны Беларусі роднай.

* * *

Янка Купала як лаўрэат Сталінскай прэміі? Хлусня! Недарэчнасць! Мана! Янка Купала ў той ступені з'яўляецца сталінскім лаўрэатам, у якой Аляксандр Пушкін з'яўляецца толькі і вылучна камер-юнкерам “двора его императорского величества государя императора Николая Первого”*.

1950 г.

Янка Купала

На сход!

На сход, на ўсенародны, грозны, бурны сход
Ідзі, аграблены, закованы народ!

Як роўны йдзі жыхар між роўных жыхароў,
Аддай на суд свае ўсе крыўды, слёзы, кроў.

Аб вечным катаванні, здзеку далажы
І пакажы на курганы і на крыжы.

І аб раскопаных магілах не забудзь,
Дзе груганы тваіх там продкаў косці рвуць.

Як гналі пот з цябе паны і каралі,
Як гналі проч цары з радзімае зямлі.

Як Бацькаўшчыну тваю рэжуць на кускі.
Як гібнеш з дзецьмі ты ад катняе рукі —

Аддаці ўсё на суд, на ўсенародны сход
Ідзі, аграблены, закованы народ!

1919

---

[1] Ю.Віцьбіч памыляецца. Абмеркаванне і прыняцце новай, “Сталінскай” Канстытуцыі СССР праходзіла ў 1936 г. *(Заўв. Б.Сачанкі.)*

[2] В.Маракоў быў расстраляны 29 кастрычніка 1937 г. *(Заўв. Б.Сачанкі.)*

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ

48 вершаў ад Алеся Камоцкага

Днямі ў мінскай кавярні “Эмальда” адбылася прэзентацыя новай кнігі вершаў паэта і барда Алеся Камоцкага, якая называецца “48".

Як можна здагадацца, у яе ўвайшлі роўна 48 вершаў Камоцкага, аздобленыя такой жа колькасцю фотаздымкаў фотамастака Вадзіма Грудзько. Наклад новай кнігі рарытэтны — усяго сто асобнікаў. “Гэтыя вершы пісаліся на працягу двух апошніх гадоў. Канечне, вершаў за гэты перыяд было напісана больш, чым 48, але канцэпцыя новай кнігі мне бачылася менавіта такой. Адметнасцю кнігі з'яўляецца самадастатковасць. У тым сэнсе, што ў кожнага верша ёсць свой фотаздымак, ці ў фотаздымка ёсць свой верш. Тут ужо што каму бліжэй”, — гаворыць Алесь Камоцкі.

На прэзентацыі прысутнічаў народны паэт Беларусі Рыгор Барадулін. Ён сказаў: “Для мяне Камоцкі вельмі многа значыць. Яго паэзія — чыстая, галасістая і вачыстая”. Дарэчы, на вершы Рыгора Барадуліна Алесь Камоцкі напісаў каля сямідзесяці песень: “Ну, праспявайце хаця б 50", — жартаваў з бардам Рыгор Іванавіч. Канечне, паўсотні песень Алесь Камоцкі спяваць не стаў, але раманс Барадуліна "Княгіня хараства" прыйшоўся якраз дарэчы. Ён пра каханне. “А ў гэтым Рыгор Барадулін разбіраецца больш за іншых”, — запэўніў прысутных Камоцкі.

Акрамя песень Алеся Камоцкага, на вечарыне гучалі песні маладога барда Андрэя Баранава, вершы паэткі Вікі Трэнас і іншых.

Антон ВІТАЛЬЕЎ.

Іншае жыццё Іскуі Абалян

Дэбютны дыск “Іншае жыццё” прэзентавала ў Мінску беларуская спявачка Іскуі Абалян.

Паводле яе слоў, у альбом уключаны лепшыя песні за дзесяцігадовую творчую кар'еру. Што да канцэпцыі альбома, то галоўная задумка была ў тым, каб паказаць І.Абалян як выканаўцу, як творчую асобу з розных бакоў. Таму праграма атрымалася рознажанравай і шматмоўнай. У яе ўключана песня “Эскіз” на беларускай мове, якую спявачка выконвала на “Славянскім базары ў Віцебску” ў 2006 годзе, кампазіцыя “Армянскія вочы” — вядомая армянская песня, запісаная ў суправаджэнні раяля, дуэт Іскуі Абалян з Аляксандрам Патлісам (экс-вакаліст гурта “Новы Іерусалім”) “Іншае жыццё” і іншыя кампазіцыі.

У дыск уключана некалькі песень, аўтарам якіх з'яўляецца сама спявачка, у тым ліку “Сонца маё” на вершы Марыны Цвятаевай. Сярод іншых аўтараў — кампазітар Леанід Вайтовіч, вядучы тэлеканала АНТ Ягор Хрусталёў, саліст гурта “The Project” Яўген Чалышаў і іншыя.

У найбліжэйшых планах І.Абалян — выступленне на “Славянскім базары ў Віцебску”, сумесны тур па Беларусі з А.Патлісам. Акрамя гэтага, спявачка спадзяецца зрабіць штогадовым аўтарскі музычны праект да Дня Святога Валянціна, які быў рэалізаваны ў лютым 2007 года.

АСАБІСТАЯ СПРАВА

Іскуі Абалян нарадзілася ў Кіргізіі. Потым яе сям'я пераехала ў Смаленск. У 1990 годзе І.Абалян прыехала ў Беларусь і паступіла ў Беларускую дзяржаўную кансерваторыю. Пачаткам сваёй творчай кар'еры яна лічыць перамогу ў тэлевізійным конкурсе “Зорная ростань”. Сярод творчых дасягненняў спявачкі таксама ўдзел у конкурсе маладых выканаўцаў “Славянскі базар — 1996", Гран-пры фестывалю "Залаты шлягер — 1997" і першая прэмія на конкурсе песні “Discovery-1998" у Балгарыі.

Таццяна ДАРАШЧОНАК.

БІБЛІЯТЭКА

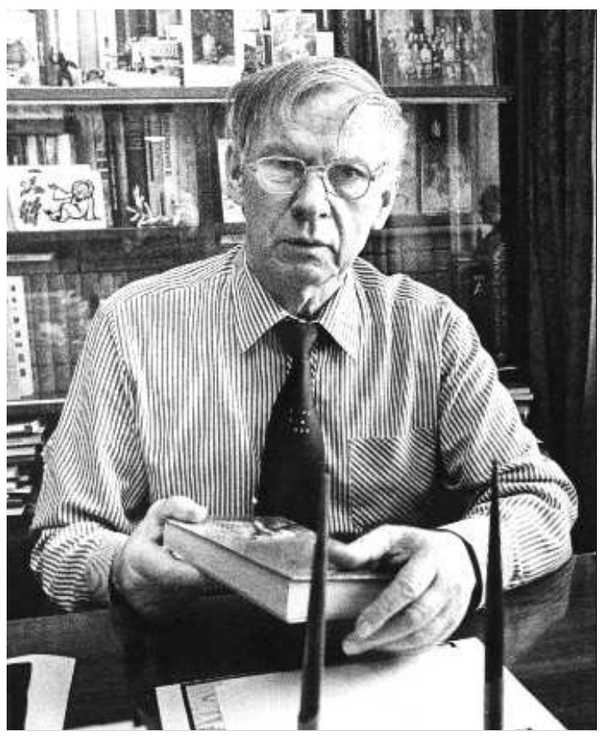

Універсальны Быкаў

У Львове выдавецтвам “ВолЯ” ўпершыню выдадзены ў перакладзе на англійскую мову прыпавесці Васіля Быкава. Гэтая кніга цікавая яшчэ і тым, што яна білінгвічная: творы тут падаюцца на англійскай і беларускай мовах, між іншым таксама ўпершыню ў быкаўскай бібліяграфіі.

Новая кніга Васіля Быкава “Прыпавесці — Parables” — гэта вынік працы двух перакладчыкаў: прафесара-славіста універсітэта Паўднёвай Алабамы Джозэфа П.Мозура, дарэчы, унука ліцвінскіх эмігрантаў, і амерыканскага перакладчыка і журналіста Ігара Казака, сына беларускага паэта Рыгора Крушыны. У кнігу ўключаны дзесяць прыпавесцяў В.Быкава, у тым ліку славутая “Сцяна”. Здаецца цікавым погляд на іх англамоўнага чытача. Так, Джозэф П.Мозур у прадмове піша: *“На першы погляд, быкаўскія прыпавесці здаюцца простымі і бяскрыўднымі, але насамрэч у іх напоўніцу знаходзіць выяўленьне аўтарскі сьветапогляд (Weltanschauung).*

Прыпавесьці сьведчаць пра гатовасьць позьняга Быкава да экспэрымэнту... Аднак жа быкаўская мараль і ў малых жанрах застаецца ранейшай, хіба ў прыпавесьцях выпрабаваньні чакаюць не асобных герояў, а цэлыя кляны, плямёны, нацыі ці нават homo sapiens, як гэта ёсьць у “Мурашках”. Часам здаецца, што аўтар ускідвае свае рукі ў поўным зьдзіўленьні або раптам заціхае ў абыякавым расчараваньні ад неразумных учынкаў чалавецтва. Хоць беларускі чытач знойдзе шмат алюзій што да жыцьця ў сучаснай Беларусі, быкаўскія прыпавесьці ўсё ж маюць унівэрсальнае значэньне. Чытач у любой кропцы плянэты зь лёгкасьцю зможа адшукаць у іх нешта сваё, што нагадае яму падзеі ў яго роднай краіне". Адсюль, дарэчы, і назва прадмовы — “Унівэрсальны Васіль Быкаў”, што яшчэ раз пацвярджае той факт, што сапраўдны талент, нават застаючыся нацыянальным, абавязкова пераадольвае геаграфічныя межы радзімы.

Аднак, па словах Джозэфа П.Мозура, няпростую задачу перакладчыкаў абцяжарвала адсутнасць добрага беларуска-англійскага слоўніка, што таксама аддзяляе беларускую літаратуру ад замежнага чытача. Да таго ж аўтар прадмовы нагадвае, што беларуская мова занесена ў “Чырвоную кнігу моваў” UNESCO. І быкаўская засцярога, што яго родная мова можа знікнуць, таксама выявілася ў гэтай кнізе. *“Пісьменьнік быў ўпэўнены,* — піша Джозэф П.Мозур, — *што добрыя літаратурныя творы на беларускай мове — гэта найлепшая гарантыя яе вытрываласьці і далейшага існаваньня”.*

Безумоўна, такое паважлівае і зацікаўленае стаўленне амерыканскага прафесара да асобы Васіля Быкава выклікае вялікую ўдзячнасць. Але, з другога боку, прыводзіць да сумнага роздуму аб тым, што будучае беларускай мовы пачынае хваляваць замежных перакладчыкаў ужо нават больш за саміх беларусаў.

Сяргей ШАПРАН.

ЧУЛІ?

Заснавана прэмія імя Васіля Быкава

Ствараемы рух “За свабоду!” заснаваў прэмію імя Васіля Быкава. Пра гэта паведаміў лідэр руху Аляксандр Мілінкевіч.

Паводле яго слоў, прэмія будзе штогод уручацца “за сілу духу” пісьменнікам, культурным і грамадскім дзеячам — *“тым, хто садзейнічаў умацаванню беларускага духу, дзякуючы каму беларусы сталі выходзіць на плошчу”.* Як паведаміў БелаПАН А.Мілінкевіч, прэмія будзе ўручацца і тым, хто знаходзіцца за межамі Беларусі, але сваёй дзейнасцю спрыяў дэмакратызацыі беларускага грамадства. Што менавіта будзе ўяўляць сабой прэмія, пакуль не вырашана, адзначыў палітык, гэта можа быць памятны знак або статуэтка. Прадугледжана і грашовая частка. Першае ўручэнне прэміі адбудзецца ў канцы 2007 года.

Сяргей ВАЛЯНЦІНАЎ.

ВЕДАЙ НАШЫХ!

«Маленькі Дзягілеў» — за вялікую працу

Размова пра сучасны танец не можа абысціся без напамінку аб Віцебску. Усе, хто мае дачыненне да мадэрн-харэаграфіі на постсавецкай прасторы, ведаюць, што менавіта дзякуючы Віцебску стваралася эліта гэтага мастацтва.

Многія прадзюсеры могуць зайздросціць Марыне Раманоўскай з Віцебска, якая стала пераможцай конкурсу на лепшы праект у сферы культуры і мастацтва, што праводзіўся ў межах міжнароднага фестывалю "Дзягілеўскія сезоны: Перм—Пецярбург—Парыж".

Марына Раманоўская аб'яўлена лаўрэатам прэміі Дзягілева (1000 долараў) з уручэннем бронзавай статуэткі славутага антрэпрэнёра і прапагандыста рускага мастацтва за мяжой.

Так адзначаны ўнёсак Раманоўскай як прадзюсера ў развіццё сучаснай харэаграфіі, што выявілася ў шырока вядомым праекце Марыны — Міжнародным фестывалі сучаснай харэаграфіі (IFMC), які традыцыйна збірае ў Віцебску зорак мадэрнавага танца і вызначае напрамкі развіцця гэтага мастацтва.

У тым, што плённая дзейнасць Марыны была, нарэшце, заўважана і ацэнена, немалую ролю адыграў выдатны расійскі балетмайстар з Пярмі Яўген Панфілаў, пік славутасці якога звязаны якраз з Віцебскам, з арганізаваным Раманоўскай 20 год таму фестывалем.

Марына неаднойчы запрашала пермскі "Балет Яўгена Панфілава" ў горад на Заходняй Дзвіне, наведвала рэпетыцыі славутага маэстра. Менавіта Раманоўская прапанавала стварыць творчы саюз "панфілаўскай" трупы з беларускім харэографам Дзмітрыем Каракулавым, які, дарэчы, стаў першым лаўрэатам прэміі памяці Панфілава на віцебскім фестывалі, што сёлета будзе адзначаць сваё 20-годдзе.

Цяпер Марына Раманоўская рыхтуе праграму юбілейнага IFMC, на які, без сумневу, з'едуцца дзёрзкія маладыя і сталыя таленты і прыхільнікі мадэрнавага балета з розных гарадоў былога СССР і дальняга замежжа, каб падзяліцца набыткамі, свежымі ідэямі і паспаборнічаць у барацьбе за прызавыя месцы.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

ІМПРЭЗА

Джазавая эліта Літвы ў Мінску

Літва — бадай што самая джазавая краіна на прасторы былога Савецкага Саюза. Там захаваліся слаўныя джазавыя традыцыі. Таму, калі ў Беларусь наведваюцца літоўскія джазмены — у залах, дзе яны выступаюць, заўжды аншлаг. Так было і на мінулым тыдні, калі ў сталічным Палацы прафсаюзаў выступалі прадстаўнікі джазавай эліты Літвы.

Алег Малакаедаў, Вітаўтас Лабуціс, Леанід Шынкарэнка, Арвідас Йофе, Альгердас Шумінскас — гэтыя імёны добра вядомыя прыхільнікам джазавай музыкі. Да іх, як высветлілася, належыць і амбасадар Літвы ў Беларусі Эдмінас Багдонас: *"Я вельмі люблю джаз, даўно і добра ведаю гэтых музыкантаў*, — прызнаўся літоўскі дыпламат. — *Калі я працаваў амбасадарам у Італіі, яны прыязджалі ў гэтую краіну. І вось сёння ў чарговы раз яны выступяць перад удзячнай мінскай публікай".*

Эдмінас Багдонас адзначыў, што джазавым канцэртам распачынаецца адзначэнне 15-годдзя дыпламатычных адносін Літвы і Беларусі. *"У хуткім часе на сцэне Палаца Рэспублікі выступіць літоўскі балет, на сцэне тэатра імя Янкі Купалы свае спектаклі прадставіць Літоўскі нацыянальны тэатр. У сваю чаргу купалаўцы адправяцца на гастролі ў Літву. У межах святкавання 15-годдзя дыпламатычных зносін Беларусі і Літвы запланавана шмат культурніцкіх мерапрыемстваў, так што сачыце за афішамі"*, — сказаў дыпламат.

Што ж да джазавага канцэрта, то ён хоць і пачаўся з пятнаццаціхвілінным спазненнем, але прайшоў, што называецца, на адным дыханні. Дарэчы, басгітарыст Леанід Шынкарэнка, калі можна так выказацца, больш беларус, чым усе астатнія музыканты джазавага квінтэта. Справа ў тым, што ў свой час ён служыў у вайсковым музычным ансамблі, які "дыслацыраваўся" ва Уруччы, і дагэтуль сувязяў з Беларуссю не абарваў.

У першым аддзяленні літоўскія музыканты адыгралі абсалютна новую праграму. Яна складалася як з сусветна вядомых, так і не зусім вядомых джазавых рэчаў. Джаз — кірунак музыкі, які пабудаваны на імправізацыі. Літоўскія джазмены зачаравалі мінскую публіку не толькі віртуозным выкананнем, але і бездакорным адчуваннем адно аднаго на сцэне.

Апагеем канцэрту стала выступленне вакаліста Альгердаса Шумінскаса. Гэты спявак упершыню быў у Беларусі і не ўпусціў магчымасці зрабіць камплімент беларускім дзяўчатам. *"Я вольны ўжо 5 месяцаў, 2 тыдні і 2 дні. Ад прыгажосці беларускіх дзяўчат у мяне "крыша з'язджае"*, — прызнаўся Шумінскас. Ці знайшоў Альгердас у Мінску сабе другую палову — дакладна невядома, а вось тое, што дзяўчаты, стоячы, пляскалі ў далоні, наслухаўшыся кампазіцый у яго выкананні, — факт дакладны.

Нягледзячы на тое, што канцэрт доўжыўся амаль тры гадзіны, слухачы не хацелі адпускаць музыкантаў са сцэны. Кіраўнік джаз-квінтэта Алег Малакаедаў (*на здымку*) быў вымушаны прасіць прабачэння: *"Нам час быў адведзены да паловы дзесятай вечара. Мы і сапраўды не адыгралі і палову свайго рэпертуару. Таму абавязкова вернемся ў Мінск".*

Антон ВІТАЛЬЕЎ.

ВІДАВОЧНАЕ-НЕВЕРАГОДНАЕ

Двубой каня з аўтамашынай

Выпадку, падобнага да таго, які адбыўся нядаўна ў Шаркоўшчынскім раёне Віцебшчыны, не прыгадваюць нават тутэйшыя доўгажыхары. Ды і старшы інспектар ДАІ Шаркоўшчынскага РАУС Яўген Лутохін заявіў, што гэтае здарэнне — першае ў ягонай шматгадовай практыцы.

А здарылася вось што. Ляснік Германавіцкага лясгаса Сяргей Осіпаў ехаў на кані верхам па аўтадарозе Шаркоўшчына—Полацк са сваёй вёскі ў суседнюю, да маці, каб дапамагчы ёй акучыць бульбу. Раптам з ім параўнялася іншамарка — "Фальксваген-Пасат", за рулём якога была жанчына. Як толькі машына пачала абганяць верхавога, конь быццам бы ашалеў: узняўся на дыбкі і кінуўся на колавага "саперніка". Імгненне — і конь ускочыў усімі чатырма капытамі на капот іншамаркі. Кіроўца машыны, 35-гадовая жыхарка Германавічаў, вярталася дадому з Полацка. Пасля сутыкнення з канём аўтааматарка мусіла спыніць паездку: конь разбіў лабавое шкло і фару, моцна памяў капот і крыло, сарваў бампер. На шчасце, жанчына абышлася не надта сур'ёзнымі пашкоджаннямі: драпінамі ды парэзамі. Таму і здолела аказаць першую дапамогу Сяргею, які пацярпеў куды больш, зламаў нагу і наогул быў моцна пабіты. Але горш за ўсіх дасталася празмерна гарачаму каню: ён загінуў на месцы...

Сяргей БУТКЕВІЧ.

СКАЖЫ, ВІТАЛЬ...

Памылка каментатара

Я вельмі люблю глядзець спаборніцтвы па більярдным спорце. Асабліва мне падабаецца снукер. У адным з рэпартажаў каментатар, прадстаўляючы іграка, назваў яго "сібарэем". Я ў многіх пытаўся, але ніхто не ведае, што гэта за слова. Падкажыце, калі ласка, хто такі сібарэй?

А.І.Фрэер, Ваўкавыск.

— Каментатар, які вёў гэты рэпартаж, проста агаварыўся. Прадстаўляючы спартсмена, ён меў на ўвазе "сібарыта". Паводле слоўніка Даля "сібарыт" вызначаецца як чалавек раскошны, чуллівы, які жыве "салодкім жыццём". "Вялікі тлумачальны слоўнік рускай мовы" вызначае слова "себарыт" так: "схільны да гультайства, разбэшчаны камфортам і раскошай чалавек".А вось "сібарэя" — гэта захворванне, выкліканае парушэннем тлушчавага абмену ў скуры. Характарызуецца павышаным выдзяленне і якасным змяненнем скуранога сала. Узнікненню сібарэі спрыяюць нервовыя, псіхічныя расстройствы, няправільнае харчаванне, парушэнне правілаў асабістай гігіены.

Як стаць сябрам «Маладога фронту»?

Як магчыма маладым людзям, не жыхарам Мінска, звязацца з хлопцамі з незарэгістраванай маладзёжнай арганізацыі "Малады фронт"?

Алесь Мілецкі, Гродна.

— Уся інфармацыя на гэты конт знаходзіцца на інтэрнэт-сайце незарэгістраванага "Маладога фронту" — http://www.mfront.net/. У выпадку, калі ў Вас няма доступу да Інтэрнета, то можна патэлефанаваць: 8-029-130-72-47 (Velcom) альбо 8-029-706-33-41 (МТС).

Ці з'яўляюся я рэзідэнтам Рэспублікі Беларусь?

Я грамадзянка Украіны з відам на жыхарства ў Беларусі і прапіскай у Мінску з 2003 года. Падкажыце, ці з'яўляюся я рэзідэнтам Рэспублікі Беларусь?

Алена Паўленка, Мінск.

— У Законе "Аб дзяржаўным рэгуляванні знешнегандлёвай дзейнасці" напісана, што рэзідэнтамі Рэспублікі Беларусь з'яўляюцца: фізічныя асобы, якія маюць пастаяннае месца жыхарства ў Беларусі, у тым ліку і тыя, хто часова знаходзіцца за яе межамі.

Без права на крэдыт

Падкажыце, калі ласка, ці маю я права на льготны крэдыт? У мяне дзіця-інвалід, я стаю на чарзе ў выканкаме Маскоўскага раёна Мінска, аднак набываю ўчастак за межамі Мінска і хачу атрымаць крэдыт на будаўніцтва дома.

Мікалай Лугаў, Мінск.

— На вялікі жаль, у такім выпадку права на атрыманне льготнага крэдыту Вы не маеце. Паколькі паляпшэнне жыллёвых умоў з прыцягненнем дзяржаўнай падтрымкі павінна ажыццяўляцца па месцы пастаноўкі на ўлік асобы, якой неабходна паляпшэнне жыллёвых умоў.

Пра вайсковы запас

Я малодшы афіцэр запасу. Падкажыце, калі ласка, які гранічны ўзрост знаходжання ў запасе для ваеннаабавязаных?

Міхаіл Агнеў, Віцебск.

— Запас па ўзросце дзеліцца на тры разрады. Датычна малодшых афіцэраў запасу ўзроставая градацыя для знаходжання ў запасе выглядае так: малодшыя афіцэры першага разраду запасу — да 45 гадоў, другога разраду — да 50 гадоў, трэцяга разраду — да 60 гадоў.

Грамадзяне, якія знаходзяцца ў запасе і дасягнулі гранічнага ўзросту знаходжання ў запасе (альбо прызнаны не годнымі да вайсковай службы з выключэннем з вайсковага уліку па стане здароўя), пераводзяцца вайсковым камісарыятам у адстаўку і выключаюцца з вайсковага ўліку.

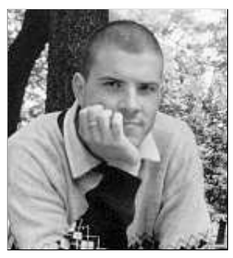

Свае пытанні ў рубрыку дасылайце на адрас: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а, рэдакцыя газеты "Народная воля" з паметкай "Скажы, Віталь...".

Вядучы рубрыкі Віталь ГАРБУЗАЎ.

ФЕСТЫВАЛІ

Хто разлічыцца за «Базар»?

"Шура, разлічыцеся за кефір!" — гэтая класічная фраза Міхаіла Самуэльевіча Панікоўскага міжволі ўзгадваецца, калі бачыш новы дах над Летнім амфітэатрам у Віцебску — даволі няўклюднае, груваткае збудаванне, навіслае над глядацкай прасторай. Ну, кефір тут памянёны проста да слова: ён і недарагі, і не самы хадавы напой на Міжнародным фестывалі мастацтваў "Славянскі базар". А вось усё астатняе будзе моцна біць па кішэні тых, каму захочацца наведаць Віцебск у фестывальныя ліпеньскія дні.

Рост коштаў на расійскія энерганосьбіты — не адзіная прычына адмены шматлікіх ільгот, павышэння цэн на гарадскі транспарт ды іншыя камунальныя паслугі. Усім нам у нейкай ступені давядзецца кампенсаваць велізарныя выдаткі казны на розныя гіганцкія новабудоўлі, што, на думку высокага начальства, уздымуць ягоны, гэтага начальства, прэстыж. Адной з такіх новабудоўляў з'яўляецца капітальная рэканструкцыя Летняга амфітэатра — галоўнай канцэртнай пляцоўкі "Славянскага базару".

У Віцебску прадстаўнічая дзяржаўная камісія, у складзе якой быў заўважаны віцэ-прэм'ер Аляксандр Косінец, прыняла ў эксплуатацыю рэканструяваны Летні амфітэатр. Праца генпадрадчыка — Віцебскага ДБК і 45 субпадрадных арганізацый ацэнена ўвогуле станоўча. Акрамя велізарнага даху, амфітэатр атрымаў яшчэ шмат чаго новага. Да ранейшых 5000 месцаў для гледачоў дадаліся яшчэ больш за 1000. Пашыраны і пераабсталяваны шматлікія падсобныя памяшканні, пакоі для адпачынку артыстаў і г.д.

Абноўлена і павялічана артыстычнае кафэ, грунтоўна ўдасканалена асвятляльнае абсталяванне. З дня на дзень чакаецца прыезд адмыслоўцаў буйной французскай фірмы, якая яшчэ ў 2001 годзе паставіла на фестываль акустычную апаратуру. Цяпер французы мусяць абнавіць сваю тэхніку, узняўшы яе на звышсучасны ўзровень, каб забяспечыць бездакорнае гучанне нават не вельмі дасканалых музычных ансамбляў і ледзь чутных галасоў.

На рэканструкцыю Летняга амфітэатра з бюджэту выдаткавана каля 40 мільярдаў рублёў. Мяркуецца, што выдаткі павінны як мага хутчэй акупіцца. З гэтай мэтай кошт білетаў на канцэрты ўзняты на вышыню, недасягальную для шараговага чалавека. Так, месца на акрыцці і закрыцці фестывалю каштуе да 100 тысяч рублёў і больш. Няцяжка здагадацца, што даражэйшым стане ўсё — ад платы за гандлёвае месца да кошту пражывання ў гатэлях. Адносна танныя толькі кошты квіткоў на тэатральную, джазавую і кінематаграфічную праграмы, змест якіх, на жаль, значна бяднейшы за папярэднія. Больш сціпла ў параўнанні з ранейшымі фестывалямі выглядае і спіс "зорных" удзельнікаў. Многія лічаць, што віцебскае свята мастацтваў блякне і губляе папулярнасць. Але ж чакайма — і паслухаем дасведчаных знаўцаў эстраднай музыкі і шоу-бізнесу...

Сяргей БУТКЕВІЧ.

КОМПЕТЕНТНО

Главное — знать норму

Злоупотребление энергетическими напитками наносит большой вред здоровью. Такое мнение на встрече с журналистами в Минске высказал главный нарколог Министерства здравоохранения Беларуси Владимир Максимчук.

В энергетических напитках содержится кофеин. Он имеет выраженное психостимулирующее свойство. *"Но все хорошо в меру. Когда за вечер выпивается 5—10 баночек, начинаются проблемы"*, — сказал специалист.

ГАЗЕТА — ЧЫТАЧЫ

У Вас — усяго 3 дні!

...Каб не застацца без «Народнай волі»

Так, да 1 ліпеня — 3 дні. Таму, шаноўныя сябры, не спазніцеся зрабіць **перадаплату** за **другое паўгоддзе**.

Паўтараем: не маеце магчымасці заплаціць за нумары ўсіх шасці месяцаў — зрабіце **перадаплату** за любы тэрмін: за месяц, два, тры...

Агітуйце за "Народную волю" блізкіх, суседзяў, сяброў па працы, вучобе.

А чаму б не аформіць **перадаплату** за будучыя нумары для таго, каго Вы збіраецеся віншаваць з днём народзінаў ці з нейкай іншай нагоды?

Ведаеце людзей, якія з задавальненнем чыталі б "Народную волю", але, на жаль, у іх цяжкае фінансавае становішча? Калі ласка, дапамажыце ім аформіць **перадаплату**, ваша дабрачынасць адгукнецца шчырай удзячнасцю ў сэрцах тых, каму Вы зрабілі дабро.

Каб аблегчыць вашы клопаты, і сёння друкуем узоры плацежкі і абаненцкай карткі.

Для тых, хто толькі-толькі вырашыў стаць чытачом "Народнай волі", паведамляем: каб зрабіць **перадаплату** за нумары бягучага і наступных месяцаў (можна да канца года), **тэрмінова** наведайце любы філіял "Беларусбанка", а там, дзе іх няма, — любое паштовае аддзяленне. Мінчане могуць аператыўна зрабіць **перадаплату** праз рэдакцыйны офіс (вул.Энгельса, 34а) альбо пазваніць па тэлефонах: 206-63-93 ці 206-68-71. Пасля званка да Вас прыйдуць нашыя валанцёры са свежымі нумарамі газеты і дапамогуць аформіць **перадаплату** за любы тэрмін.

Нагадваем: сума **перадаплаты** за месяц ранейшая — **9500** рублёў для індывідуальных чытачоў і **15.000** рублёў для арганізацый, прадпрыемстваў, устаноў, фірм. Банкаўскія рэквізіты "Народнай волі" такія:

УП "Народная воля": р/р 3012006535014, ААТ "Пріорбанк", ЦБП 113, код 749, УНН 100961759.

Вымушаны і на гэты раз звярнуць увагу на тое, што перасылаць у рэдакцыю трэба не толькі копію плацежнага дакумента, але і запоўненую **АБАНЕНЦКУЮ КАРТКУ,** узор якой друкуем і ў сённяшнім нумары. Зноў жа: запаўняйце выразна, пажадана друкаванымі літарамі. Разумеем: для Вас, шаноўныя чытачы, гэта дадатковыя цяжкасці. Але што зробіш: каб Вы своечасова атрымлівалі газету, мы вымушаны звяртацца з такой просьбай.

Вы — з «Народнай воляй», «Народная воля» — з Вамі!

0402280179

ИЗВЕЩЕНИЕ

ИЧУП «Народная воля»
получатель платежа
«Приорбанк» ОАО ЦБУ 113 г.Минск
наименование банка
Счет получателя 3012006535014 Лицевой счет код 749
УНН* 100961759
(фамилия, имя, отчество, адрес)

Вид платежа			Дата	Сумма
Предоплата за июль, август, сентябрь, октябрь, ноябрь, декабрь 2007 г. (ненужное зачеркнуть)				
Плательщик			Пеня	
			Всего	

Кассир

ИЧУП «Народная воля»
получатель платежа
«Приорбанк» ОАО ЦБУ 113 г.Минск
наименование банка
Счет получателя 3012006535014 Лицевой счет код 749
УНН* 100961759
(фамилия, имя, отчество, адрес)

Вид платежа			Дата	Сумма
Предоплата за июль, август, сентябрь, октябрь, ноябрь, декабрь 2007 г. (ненужное зачеркнуть)				
Плательщик			Пеня	
			Всего	

КВИТАНЦИЯ

Кассир М.П.

* Заполняется только при осуществлении операции по уплате налогов

Абонентская карточка

на номера газеты «Народная воля»
за июль, август, сентябрь, октябрь, ноябрь, декабрь 2007 года
(ненужное зачеркнуть)

*Заполняется отчетливо **печатными буквами** и **обязательно** отправляется в редакцию с **копией платежного документа***

фамилия

имя **отч.**

индекс почтового отделения

область

район

название населенного пункта

город, городской поселок, поселок, деревня (нужное — подчеркнуть)

улица пр-т переулок *(нужное — подчеркнуть)*

дом *а,б,в,г* **корп.** **кв.**

(Примечание: в случае получения газеты через абонентский ящик обязательно укажите индекс и адрес почтового отделения)

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
E-mail : nv@promedia.by
http://www.nv-online.info
Індэкс 63222

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай.
Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.).
Надрукавана ў ТАА "Типография Михайлова - С", 214020, г.Смаленск, вул. Шаўчэнкі, 86. Па заказе ТАА "Типография Михайлова", 214000, г.Смаленск, вул. Кастрычніцкай рэвалюцыі, д.38, кв.54. Падпісаны ў друк 27.06.2007 у 16.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж: 11 000 экз. Заказ №